

OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI ALSÓ TAGOZAT

Első évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Félév

Tudjon térben és időben tájékozódni.

A betű és a hang különbségének felismerése.

A tanult kis- és nagybetű biztonságos egyeztetése (jó ütemű betű összeolvasás, három hang összevonása).

Tudja a tanuló tisztán ejteni a hangokat, szavakat és szópárokat, tudjon utánmondással, helyes idő-tartammal ejteni szavakat.

Szavak szótagra bontása, szótagok megkeresése képekben, képek nevének hangokra bontása, szótagokra bontott szavak olvasása.

Tudjon 3-4 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről.

Fejből tudjon 2-3 verset (2-3 mondókát), nyelvtörőt, találós kérdést.

Tér- és síkbeli tájékozódáshoz kapcsolódó feladatokat megold.

Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben (sorkezdés).

Ismerje és tudja alakítani a tanult kisbetűket.

Betűk szavak másolása írottól, nyomtatotttól.

Betűk, szavak (két, három szótagú) szavak írása diktálás után.

Év vége

Olvasson a tanuló némán szókincsének megfelelő 10 soros szöveget.

Ismert tartalmú és gyakorolt szöveget felkészülés után lassú folytonossággal szöveg-szerűen olvas fel. A mondat végét szünettel jelzi. Olvasási hibáit segítségadás mellett javítja.

Önállóan oldja meg a szövegekhez kapcsolódó – ismert típusú – szóbeli és írásbeli feladatokat. Tudakozódásra tudjon rövid választ adni, tudjon 4-5 mondatos szöveget alkotni eseményt ábrázoló képről, képsorról.

Fejből tudjon (4-5) verset, (4-5) mondókát, nyelvtörőt, találós kérdést, érthetően, megfelelő hangerővel.

Csoportosítsa az olvasott mesék gyakran előforduló szereplőit (emberek, állatok).

Az írás során a betűket szabályos vonal-vezetéssel alakítsa és kapcsolja.

Biztosan ismeri és alkalmazza a kisbetűk írását és kapcsolását.

Megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat.

Mondat másolása írottól, nyomtatottól, mondat-kiegészítés emlékezetből.

Egyszerű mondatok írása diktálás után.

A mondatkezdő nagybetűk és mondatzáró írásjelek biztonságos használata.

Matematika

Félév

Térben és síkban biztosan tájékozódik, ismeri az irányokat.

Két meghatározott tulajdonság egyszerre történő figyelembevételével szétválogat adott elemeket: tárgyakat, személyeket, számokat, alakzatokat.

Számfogalma biztos a tanult számkörben. Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, összehasonlításra, azonosításra, közös tulajdonság felismerésére.

A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja.

Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással.

A tanult számokat tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja.

Meghatározza az egyes számszomszédokat.

Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására.

Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat.

Tevékenységgel tud összeadni és kivonni.

Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold.

Év vége

Számfogalma biztos a 20-as számkörben.

Képes a 20-as számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.

A számokat 20-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja.

Megnevezi az egyes számszomszédokat.

Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására.

Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat.

A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja.

Biztos a matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata.

Tevékenységgel tud összeadni és kivonni, pótolni és bontani.

Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold.

Felismeri az egyenes és a görbe vonalakat, a síkbeli alakzatok közül a háromszöget, a négyszöget és a kört.

Etika

Félév

Megnevezi személyes adatait, 1-2 alapérzelmét. Néhány saját külső tulajdonságát tudja azonosítani.

Megnevezi a szűkebb a családtagjait, nevüket, rokonsági szinteket.

Felsorol 1-2 fontosabb családi eseményt, ünnepet.

Megfelelően kommunikál felnőttekkel és társakkal.

Meg tudja nevezni lakóhelyét és annak 1-2 nevezetességét. Fel tud sorolni néhány ünnepet.

Fel tud sorolni a környezetéből állatokat, növényeket. Meg tudja fogalmazni hogyan gondoskodik a környezetében előforduló állatokról, növényekről.

Ismer 1-2 vallási ünnepet, fel tud sorolni pár népszokást.

Év vége

Megkülönböztet néhány külső és belső tulajdonságot, felsorolja pár belső tulajdonságát. Meg tudja nevezni néhány kellemes és kellemetlen helyzetet, ahhoz kapcsolódó érzelmeket.

Fel tudja sorolni a fontosabb családi eseményeket, ünnepeket. Megfogalmazza a családtagok közös tevékenységeit. Tud néhány példát felsorolni az egészséges életmóddal kapcsolatban.

Ismeri és megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.

Tudja az alapvető testbeszéd – jelzéseket azonosítani és értelmezni.

Fel tudja sorolni lakóhelyének néhány jellemzőjét. El tudja mondani pontos lakcímét. Megkülönbözteti a családi az iskolai és nemzeti ünnepek jellegét.

Példákat tud megfogalmazni a természetvédelem fontosságáról. Fel tud sorolni környezetkárosító cselekvéseket.

Ismeri az egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat, pl: mikulás, karácsony, húsvét.

Ének-zene

Félév

El tudja énekelni pontos ritmusban a tanult műdalokat és népi gyermekjátékdalokat, valamint a rokon népek megismert dalait. Felismeri a tavaszi népszokásokat és el tudja énekelni a hozzájuk fűződő szokásdalokat.

Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert zenei együtteseket (gyermekkar, vonós zenekar).

Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, gyermekjátékok ötletes előadására.

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése.

Ismeri az újonnan tanult dallamhang (dó) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Pontos kottázás, dalrészletek olvasása.

Év vége

El tudja énekelni pontos ritmusban, helyes zenei hangsúllyal a tanult dalokat, a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Népszokások, népi gyermekjátékok ismerete, előadása.

Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert hangszert (fagott), zenei együtteseket (gyermekkar, vonós-fúvós zenekar).

Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, zenei kérdés-felelet improvizálására, gyermekjátékok ötletes előadására.

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése hangzás után és képes önálló lejegyzésükre.

Ismeri az újonnan tanult dallamhangok (dó, ré, alsó lá) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Dalrészletek olvasása és kottába írása önállóan.

Testnevelés és sport

Félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű tanítói irányítással kialakításuk.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, végrehajtása.
A testrészek megnevezése.
A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben.
Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
A gimnasztikai feladatok teljesítése, utánnézéssel, ütemtartás nélkül.
Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások tudatos végrehajtása.
A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
A népi játékokban az alapvető mozgásformákat alkalmaz.

Év vége

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.
Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömforrássá válása.
A torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban törekvés az esztétikus végrehajtásra.
Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon, eszközön.
Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.
A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.
Labdás ügyességfejlesztés tanítói segítséggel.
Részvétel a labdás ügyességfejlesztésben.
Részvétel a szabadidős sporttevékenységben, sorversenyekben, akadályversenyekben.
Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékokban.
Mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

Vizuális kultúra

Félév

Élményeit megjeleníti a síkon, használja kedvelt színeit, rajzi formáit.

Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon

El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel.

Elképzelt vagy hallott történeteket, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít.

Tud rajzolni, színezni, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót tanítói segítséggel használja.

Év vége

Élményeit megjeleníti a síkon, bátran használja kedvelt színeit, rajzi formáit.

Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon.

Tanítói irányítással felidézi közvetlen környezete információs jeleit és a tankönyvek ábráit.

Tanítói segítséggel képes különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzésére.

El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel.

Az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez.

Felismeri a tárgyak rendeltetésének és formájának legalapvetőbb összefüggéseit.

A tárgyak csoportosítását tanítói segítséggel végzi.

Különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál.

Tud rajzolni, színezni, festeni, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót célszerűen használja.

Technika és tervezés

Félév

Legyen képes a tárgyakat állandó segítség és mintaadással formázni.

Legyen jártas a lágypapír hajtogatásában, alakításában.

Legyen képes segítséggel munkadarabot készíteni.

Szerezzen tapasztalatot a tárgyalakítás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.

Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Év vége

Legyen képes a tárgyakat segítség és mintaadással formázni.

Legyen jártas a lágypapír darabolásában, hajtogatásában, alakításában.

Legyen képes kevés segítséggel munkadarabot készíteni.

Szerezzen tapasztalatot, ismereteket a fonalak megadott szempont szerinti szétválogatásában.

Szerezzen tapasztalatot a tárgyalakítás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.

Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Tudjon segítséggel munka közben célszerű rendet, tisztaságot fenntartani.

Alkalmazza segítséggel a gyakorlatban az elemi higiéniai és munkaszokásokat.

Második évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Félév

Biztosan ismeri a nyomtatott kis- és nagybetűket, a magyar ábécét.

Rövid szöveget előzetes felkészülés után megfelelő tempóban, kevés hibával szóképesen olvas.

Mese vagy rövid történet megismerése után szövegértési feladatokat old meg (szereplők, helyszín, időpont, időrend).

Önállóan, szöveghűen felidézi a kötelezően megtanulandó verseket.

Biztosan ismeri az írott kis- és nagybetűket, kapcsolásukat, az írott magyar ábécét.

Egyéni sajátosságaihoz mérten írásképe rendezett, áttekinthető.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat: hang, betű, szó, mondat, szótag.

Sorolja fel az ábécé hangjait.

Használja a betűrendet gyakorlati feladatokban.

Alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében a helyesírási szabályokat: magánhangzók, mássalhangzók időtartam jelölése.

Év vége

Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.

A mondat végét és a vesszőt érzékeltesse.

Érzékeltesse a beszélő szándékát helyes hanglejtéssel a tanult mondatfajták esetében.

Az olvasott szöveg témáját, szereplőit, főbb eseményeit nevezze meg.

Segítséggel emelje ki az olvasottak lényegét.

A szöveg használatával oldja meg a szövegértést vizsgáló egyszerű feladatokat.

Követhetően számoljon be olvasmányai tartalmáról.

Legyen képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőjük alapján (mese, költemény, mondóka, találós kérdés).

Önállóan, szöveghűen felidézi a kötelezően megtanulandó verseket.

Alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében a helyesírási szabályokat:

időtartam jelölése, kiejtéstől eltérő hang-kapcsolatok, jelölje helyesen a j hangot 10-20

begyakorolt szóban, válassza el helyesen az egyszerű szavakat.

Ismerje fel a beszélői szándékot a kijelentő és kérdő mondatokban.

Másoláskor ne vétsen hibát.

Jelölje a mondatkezdést és mondatzárást.

Írása legyen rendezett és olvasható.

Matematika

Félév

Számfogalma biztos a 100-as számkörben.

Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százaz fogalmát, adott szám helyét a számegyenesen megtalálja.

Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére.

Képes a $<$, $>$, $=$ jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére.

Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal, nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.

Az összeadást és a kivonást kirakással értelmezi, a tanult műveleteket biztonságosan megoldja szóban.

Felismeri az összeadás és a kivonás közötti kapcsolatot.

Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról.

A nyitott mondatot kiegészíti megadott számokból, válogatással.

Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold.

Adott szabályú sorozatot több taggal folytat.

Felismeri a tanult mennyiségek közötti összefüggéseket.

Év vége

Számfogalma biztos a 100-as számkörben.

Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százaz fogalmát, helyét a számegyenesen megtalálja.

Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére.

Képes a $+$, $-$, $\cdot$, $:$, $=$, $<$, $>$, $()$ jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére.

Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal, nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.

Képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben, ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben, ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Biztosan tudja a szorzó és bennfoglaló táblákat.

A műveleti tulajdonságok közül ismerje a tagok és tényezők felcserélhetőségét.

Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Képes a test és a síkidom megkülönböztetésére. Kiválasztja a négyszögek közül a téglalapot, a téglalapok közül a négyzet.

Képes tájékozódni, ismeri az irányokat.

Felismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.

Etika/hit- és erkölcsan

Félév

Tud illendően bemutatkozni. Ismeri a vezeté-, kereszt-, becenév fogalmát. Saját külső és belső tulajdonságát azonosítja, felismeri erősségeit és a fejlesztésre váró területeket.

Felismeri és megnevezi a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket. Érti a családi szokások jelentőségét és azok szerepét.

Ismeri a társas érintkezés alapvető szabályait. Meg tudja különböztetni a kapcsolatokat, barátságok kialakulását segítő és gátló viselkedési formákat.

Ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.

Meg tudja fogalmazni, mit jelent az állatok és növények felelős gondozása. Fel tud sorolni néhány védett és veszélyeztetett élőlényt, el tudja mondani ezek veszélyeztetettségének okait.

Ismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt. Gondolatokat tud megfogalmazni a jóról és a rosszról.

Év vége

Ismer hatékony tanulási technikákat. Meghatározza tanulási céljait. Több példán keresztül meg tudja fogalmazni, hogyan vigyázhat magára (pl.: egészséges életmód, veszélyt jelentő helyzetek felismerése...)

Ismeri és azonosítja a család tágabb kapcsolatrendszerét: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök. El tudja mondani a családi szerep- és felelősségvállalást önmagára nézve is.

Példákat tud felsorolni a kapcsolattartás különféle módjára, ápolására. Képes feltárni a harag, veszekedés, vita okait, ismeri a megoldás módjait, a helyes viselkedési formákat.

Ismeri lakóhelyének legfontosabb kulturális, természeti értékeit. Felismeri Magyarország leghíresebb nevezetességeit (pl.: Parlament, Lánchíd, Hortobágy..).

Tisztában van a természetvédelem fontosságával. Példákat tud felhozni a fenntarthatóságra. Megfogalmazza a nemzeti parkok jelentőségét, fel tud sorolni néhányat.

Ismeri az egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat (pl.: Jézus születésének története a keresztény vallásokban, a hanuka ünnepe a zsidó vallásban).

Ének-zene

Félév

El tudja énekelni pontos ritmusban a tanult műdalokat és népi gyermekjátékdalokat, valamint a rokon népek megismert dalait.

Felismeri a tavaszi népszokásokat és el tudja énekelni a hozzájuk fűződő szokásdalokat.

Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket.

Felismeri az újonnan megismert zenei együtteseket (gyermekkar, vonós zenekar).

Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, gyermekjátékok ötletes előadására.

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése.

Ismeri az újonnan tanult dallamhang (dó) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Pontos kottázás, dalrészletek olvasása.

Év vége

El tudja énekelni pontos ritmusban, helyes zenei hangsúllyal a tanult dalokat, a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Népszokások, népi gyermekjátékok ismerete, előadása.

Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert hangszert (fagott), zenei együtteseket (gyermekkar, vonós-fúvós zenekar).

Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, zenei kérdés-felelet improvizálására, gyermekjátékok ötletes előadására.

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése hangzás után és képes önálló lejegyzésükre.

Ismeri az újonnan tanult dallamhangok (dó, ré, alsó lá) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket.

Dalrészletek olvasása és kottába írása önállóan.

Testnevelés és sport

Félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

Értse a vezényszavakat, tudja azokat végrehajtani.

Testfordulatok helyben, helyben járás, járás indul, lépés állj vezényszavak végrehajtása.

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Alakzatok felvétele és változtatása az utasításnak megfelelően.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése.

A gimnasztikai feladatok végrehajtása utánzással, tanítói ütemezéssel.

Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér sokrétű felhasználásával.

Az alapvető mozgáskészségek minél pontosabb végrehajtására való törekvés.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

A népi játékokban tanult mozgásformákat alkalmaz.

Év vége

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

Bemutatás után el tudja végezni az elmondott 2-4 ütemű gyakorlatot.

Tudjon 4-6 percig kitartóan futni.

Járás és futás közben hajtson végre egyszerűbb utánzó járásokat és szökdeléseket.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Célba dobási kísérletek.

A labdás gyakorlatok elfogadható végrehajtása.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységben, sorversenyekben és akadályversenyekben.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Küzdőjátékok megismerése.

A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

Tudjon ugrókötelet folyamatosan hajtani helyben és haladással.

Tudjon végrehajtani gurulóátfordulást előre és hátra.

Labdapattogatás helyben és haladással.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

A különböző ugrásmódok alapszabályait és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

Félév

Felismeri a vizuális minőségeket (szín, vonal, forma, folt, az egyszerű vonal, folt és színritmusokat). Ezeket megnevezi, két-három variációt létre tud hozni.

Képes élőlények, tárgyak szemléletére, emlékezetre támaszkodó ábrázolására. Munkáiban megjelenik egy-két felismerhető jellemző.

Képes megfigyelt változás megjelenítésére a legegyszerűbb jellemzőkkel.

Képes különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzésére.

Díszítésnél sorritmusokat alkalmaz.

Tud megadott vizuális jellemzők alapján tárgyakat csoportosítani.

Év vége

Törekszik a képelemek egyensúlyosabb elrendezésére. Festményeiben többféle színárnyalatot használ.

Felismeri a vizuális minőségeket (szín, vonal, forma, folt, az egyszerű vonal, folt és színritmusokat), tanítói irányítással kéthárom variációt létre tud hozni.

Képes az alapvető térvizonyok jelölésére tanítói irányítással.

Műalkotások (festmény, szobor) megismert típusait megnevezi.

Képes élőlények, tárgyak szemléletére, emlékezetre támaszkodó ábrázolására. Munkáiban megjelenik egy-két felismerhető jellemző.

Értelmezni tudja környezete emberi gesztusait. Felfogja a tájékoztató, felhívó jelek üzenetét.

Díszítésnél sorritmusokat alkalmaz.

Tud megadott vizuális jellemzők alapján tárgyakat csoportosítani.

Képes a különböző médiumok összehasonlítására és értékelésére, érzelmi tartalmának megjelenítésére.

Képes meseillusztrációk, médiafigurák tanulmányozására, ábrázolására alapvető jegyekkel.

Adott cél érdekében fotót készít.

Technika és tervezés

Félév

Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.

Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.

Tudjon segítséggel papírt hajtogatni.

Tudjon segítséggel egyszerű tárgyat készíteni minta alapján.

Ismerje a háztartáshoz kapcsolódó szokásokat.

Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Év vége

Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.

Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.

Legyen jártas a papír darabolásban, hajtogatásban, alakításában.

Legyen képes segítséggel egyszerű munkadarabot készíteni minta alapján.

Szerezzen tapasztalatot a tárgyalakítás során a technológiák helyes alkalmazásáról.

Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Tudjon munka közben célszerű rendet, tisztaságot fenntartani.

Alkalmazza a gyakorlatban az elemi higiéniai és munkaszokásokat.

Harmadik évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Félév

Hangos olvasása közelítsen a természetes beszéd üteméhez. Olvasson a tanuló némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével.

A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.

Legyen tagja a könyvtárnak.

Az írása legyen könnyen olvasható, írásmunkája tetszetős. Az írás terjedelme kb. 7-8 sor legyen. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa.

Ismerje fel és tudja megnevezni a tanult anyanyelvi ismereteket.

Tudjon 3-4 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően.

Ismerje fel a tanult költészeti alkotásokat.

Év vége

Olvasson a tanuló a természetes beszéd ütemének megfelelően. Újrakezdést ne kövessen el. Olvasson némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével. Tagolja a szöveget szerkezetük szerint hiányos vázlat segítségével. A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.

Legyen tagja a könyvtárnak.

Az egyéni írás kialakulásának megengedésével (dőlés, betűarányok) írása legyen könnyen olvasható. Írásmunkája legyen tetszetős. Az írás terjedelme kb. 8-10 sor legyen. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa.

Határozza meg és alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. A felismerés és megnevezés szintjén ismerje fel a tanuló a tanterv alábbi témáit: az egyszerű mondat fajtái, a főnév: a köznév és a tulajdonnév néhány változata (személyek, állatok neve), a melléknév: a fokozott melléknév, a számnév, az ige: jelen, múlt, jövő idejű igealakok.

Tudjon 5-7 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően.

Tudja a tanult költészeti alkotásokat.

Matematika

Félév

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százaz, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.

Megnevezi az egyes, tízes, százaz számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Képes adott szám közelítő helyének megtalálására 10-zel, 100-zal beosztott számegyenesen. Tud tízesre, százazra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százazokkal számolva.

Tud összeadni és kivonni ezres számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzí, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Év vége

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százaz, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.

Megnevezi az egyes, tízes, százaz számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat.

Képes adott szám közelítő helyének megtalálására 10-zel, 100-zal beosztott számegyenesen. Tud tízesre, százazra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százazokkal számolva.

Alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést.

Ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados, a többszörös, osztó, maradék fogalmát.

Képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására.

Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal.

Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni.

Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyz, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket.

Ismeri a római számokat (I, V, X).

Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével.

Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

Megérti a test és a síkidom közötti különbséget.

Felismeri a kockát, téglateetet.

Képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására.

Tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét.

Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel.

Ismeri szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, km, l, dl, cl, hl, g, dkg, kg, t, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegysége

Környezetismeret

Félév

Képes az élettelen környezet kölcsönhatásainak felismerésére, tárgyak összehasonlítása, csoportosítása tulajdonságai alapján

Meg tudja nevezni a tanult halmazállapotokat, fel tudja sorolni főbb jellemzőiket. A halmazállapotváltozására tud példát mondani.

Ismeri az időjárás elemeit, el tudja mondani a víz körforgását.

Tudja a napszakok és az évszakok változásának okát.

Az élőlények tulajdonságainak felismerése. Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát.

Év vége

Az első félév anyagának ismerete.

Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit, az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Ismeri az emberi élet szakaszait.

Tudja a helyes testápolási szokásokat és azok egészségmegőrző szerepét.

Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

Tudja az emberi külső és belső tulajdonságokat csoportosítani.

Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. Föld forgásának, keringésének bemutatása. Ismétlődő jelenségek összefüggésének meglátására.

Értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására.

Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Képes értelmezni helyünket a világegyetemben.

Képes tájékozódni Magyarország domborzati térképen. Jellemezni tudja a domborzati formákat.

Digitális kultúra

Félév

Ismeri, használja a digitális eszközöket.

Alkot digitális eszközök segítségével.

Képes információ szerzésre digitális eszközök segítségével.

Év vége

Ismeri a digitális világ veszélyeit.

Ismeri a robotika és a kódolás alapjait.

Produktívan részt vesz digitális csoportprojekt létrehozásában.

Etika/hit- és erkölcsstan

Félév

Véleményt tud fogalmazni önmagáról és másokról egyaránt. Érzéseit kifejezi és képes konfliktuskezelésre. Indulatait kontrolálja és megfelelő módon kezeli.

Van példaképe, azt indokolni tudja.

Ismeri a családi ünnepeket. A családi életben bekövetkező változásokról szívesen beszél, azokat önmagára vonatkoztatva is kifejezi.

A társas érintkezés alapvető szabályait ismeri. Tisztában van az osztályközösségben betöltött helyével, szerepével. Tudja a baráti kapcsolatok fontosságát. Törekszik kialakult és számára fontos érintkezéseinek a megtartására.

Ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket. Megfogalmazza a hazaszeretet jelentését, fontosságát. Ismer, helyi emlékműveket, történelmi épületeket. Jeles napokat megnevez és azokról átfogóan beszél.

Tisztában van a természetvédelem fontosságával. Példákat tud felhozni a fenntarthatóságra.

Megfogalmazza a nemzeti parkok jelentőségét, fel tud sorolni néhányat.

Ismeri az egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat.

Év vége

Véleményt tud fogalmazni önmagáról és másokról. Érzéseit kifejezi és képes konfliktuskezelésre. Indulatait kontrolálja és megfelelő módon kezeli.

Van példaképe, azt indokolni tudja.

Ismeri a családi ünnepeket. A családi életben bekövetkező változásokról szívesen beszél, azokat önmagára vonatkoztatva is kifejezi. El tudja mondani a családi szerep- és felelősségvállalást önmagára nézve is.

A társas érintkezés alapvető szabályait ismeri. Tisztában van az osztályközösségben betöltött helyével, szerepével. Példákat tud felsorolni a kapcsolattartás különféle módjára, ápolására. Képes feltárni a harag, veszekedés, vita okait, ismeri a megoldás módjait, a helyes viselkedési mintákat.

Ismeri lakóhelyének legfontosabb kulturális, természeti értékeit. Megnevez több magyarországi nevezetességet (pl. épületet, emlékhelyet, emlékműveket).

Történeteket ismer a Föld keletkezéséről. Megfogalmaz élőlényeket veszélyeztető környezeti változásokat és környezetszennyező cselekedeteket illetve védelmükre megoldást javasol.

Képes megfogalmazni világ jelentését. Elmondja számára mi fontos a világban.

Ismer vallási ünnepeket, bibliai történetet. Népszokást bemutat.

Ének-zene

Félév

Tanult gyerekdalok, népi gyermekjátékdalok, népdalok, műdalok zeneileg hibátlan éneklése értelmes szövegkezeléssel. Aktívan vesz részt a dramatikus játékok előadásában.

Felismeri a hangszíneket (gyerekkórus, nőikar, férfikar).

Önállóan vesz részt zenei improvizációkban, népi gyermekjátékdalokban, dramatikus játékokban.

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (önálló nyolcad és szünetjele, szinkópa, az egészérték és szünetjele, alsó szó). Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Év vége

A tanult dalok zeneileg hibátlan, élményszerű éneklése hibátlan szövegkezeléssel. Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében. Felismeri és meg tudja különböztetni a tavaszi és lakodalmi szokásokat és dalait.

A kórustípusokat (gyerekkórus, nőikar, férfikar, vegyeskar) hallás utáni megnevezi. Hangszerek felismerése hallás után (kürt, üstdob). A hallgatott zeneművek és népzenei, autentikus felvételek felismerése.

Önállóan és alkotó módon vesz részt a népi gyermek és dramatikus játékokban, zenei improvizációkban.

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, legyen biztos a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (felső dó, értékviszonyok, 4-es ütem), a magyar népdalok sorszerkezetének felírásában.

Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Testnevelés és sport

Félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása.

Alapvető gimnasztikai alapformák követése.

Az alapvető mozgásformák többféle ismerete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Megfelelő kísérletek a kúszás, mászás, támasz-és függés feladatainak teljesítésére.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

Tanórai eszközök megfelelő használata (szekrényugrás, kötélmászás, bordásfal, labdakezelés, ugrókötelezés)

Év vége

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során.

Törekvés a labdavezetés minél pontosabb végrehajtására.

Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának ismerete.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Vizuális kultúra

Félév

Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére.

Törekszik rá, hogy az adott témákhoz megtalálja a jellemző mozdulatokat, és tanítói irányítással megfelelően ábrázolja a térviszonyokat.

Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, változást tanítói irányítással.

Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel.

Elképzel és elkészít egyszerű tárgyakat. A tárgyalakítás, konstruálás lépéseit, folyamatát megérti.

A karakterábrázolás filmes eszközeit felismeri, a pozitív és negatív hőst megkülönböztetni.

Év vége

Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére.

Törekszik rá, hogy az adott témához megtalálja a jellemző mozdulatokat, és megfelelően ábrázolja a térviszonyokat.

Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, változást, folyamatot értelmesen rögzíteni.

Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel.

Elképzel és elkészít adott rendeltetésnek megfelelő egyszerű tárgyakat, betartva a konstruálás lépéseit, legfőbb szabályait.

Képes a médiatartalmak közötti tudatos választásra.

Képes egyszerű cselekmény megjelenítésére képsorozattal.

Technika és tervezés

Félév

Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.

Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez néhány tulajdonságát.

Végezze segítséggel az alapöltéseket.

Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.

Anyagok és alakításuk (fa, papír, textil)

Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel.

Év vége

Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.

Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez tanult tulajdonságait.

Mintaadással tudja a kartont karcolni, hajlítani

Végezze segítséggel az alapöltéseket és a fonást.

Értse meg a család szerepét, időbeosztását és egészséges munkamegosztását.

Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet, teendők ennek érdekében.

Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.

Az elkészült munkadarabokat realisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

Negyedik évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Félév

Felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvasson hangosan.

Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket. Digitális forrásokat is használjon.

Felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést. Képes azonosítani a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását.

Nevelői kérdések segítségével tagolja a szöveget, fogalmazza meg egy-egy gondolategység lényegét. Vázlatírás vagy hiányos vázlat kiegészítése tanítói segítséggel.

Ismeri a mesék jellemzőit: jellegzetes szereplőket, kifejezéseket, fordulatokat és meseszámokat.

Ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát.

Könyvek önálló keresése a könyvtárban. Használja a lexikonokat és a szótárakat tanítói segítséggel.

Legyen képes szöveghűen, érthetően elmondani a tanult verseket, rövidebb szövegeket.

Ismerje fel az olvasott népköltészeti alkotások közül a népmesét, a mondát és a népdalt.

Figyelje meg a versekben a rímeket. Vegye észre a szépirodalmi szemelvényekben (vers, próza) a művészi stílus eszközei közül a rokon értelmű szavakat, jelzős szószerkezeteket.

Rendezett, olvasható írás. Törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására.

Szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.

A toldalékos szavakat helyesen használja.

Felismeri, jelentésük alapján csoportosítja és önállóan vagy segítséggel leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét.

A kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

A tanult műfajokban egyéni képességeinek megfelelően legyen képes szöveget alkotni írásban, megtartva a műfaj sajátosságait. A szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és a meglévő szókincsének aktivizálására. Írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

Év vége

Felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvasson hangosan.

Felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.

Digitális forrásokat is használjon.

Nevelői kérdések segítségével tagolja a szöveget, fogalmazza meg egy-egy gondolategység lényegét.

Vázlatírás tanítói segítséggel.

Ismerje fel az olvasott népköltészeti alkotások közül a népmesét, a mondát és a népdalt.

Könyvek önálló keresése a könyvtárban. Használja a lexikonokat és a szótárakat tanítói segítséggel.

Legyen képes a tartalomnak megfelelő tempóban, hangerővel, hangleadással, helyes artikulációval elmondani a tanult verseket és szövegrészeket.

Jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi.

Rendezett, olvasható írás, gazdaságos szövegrendezés.

Alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.

Felismeri és önállóan vagy segítséggel leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.

Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.

Felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történetet kifejező szavakat.

Megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket.

A kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

Tudjon a tanuló elbeszélést írni képsor, egyéni vagy közös, illetve olvasmányélmény alapján előkészítés után. A szöveg terjedelme 6-10 mondat legyen.

Ismerje fel a tanuló az olvasott népköltészeti alkotások közül a népmesét, a mondát és a népdalt.

Figyelje meg a versekben a rímeket. Vegye észre a szépirodalmi szemelvényekben (vers, próza) a művészi stílus eszközei közül a rokon értelmű szavakat, jelzős szó szerkezeteket.

Matematika

Félév

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni.

Meghatározza az egyes, tízes, százaz, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százazra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Tud összeadni és kivonni tanult számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni.

Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyz, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket, át- és beváltások a tanult mértékegységekkel.

Év vége

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig.

Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát.

Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.

Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni.

Meghatározza az egyes, tízes, százaz, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százazra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani.

Képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban.

Tudja a műveletek helyességének ellenőrzését.

Alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét.

Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét.

Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni.

Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon.

Képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával.

Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.

Ismeri a római számokat (I, V, X).

Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével.

Képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek)

Ismeri a kör fogalmát.

Megérti a test és a síkidom közötti különbséget.

Felismeri és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket.

Felismeri a gömböt.

Hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat.

Tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap területét.

Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel.

Ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, cm, dm, m, km, ml, cl, dl, l, hl, g, dkg, kg, t. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.

Környezetismeret

Félév

Képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben. Térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, vármegyéit, saját vármegyéjét, megyeszékhelyét, hazánk fővárosát.

Ismeri a domborzat jelölését a térképen, tudja hazánk nagy tájait megnevezni, felsorolja főbb jellemzőit.

Ismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek (erdő, mező-rét, víz-vízpart) jellemzőit.

Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Képes egy természetes életközösséget önállóan bemutatni.

Képes egy adott életközösség megismert növényeiből és állataiból táplálékláncot összeállítani.

Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

Év vége

Az első félév anyagának ismerete.

Képes megnevezni az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét.

Megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban.

Ismeri az érzékszervek védelmét biztosító szabályokat, helyes szokásokat.

Képes csoportosítani az emberi test szervrendszereit adott tulajdonságok alapján.

Ismeri és alkalmazza az egészséges élethez szükséges testi-lelki egyensúly fenntartásának fontosságát.

Ismeri az alapvető tisztálkodási szabályokat, megfelelő öltözködést, helyes táplálkozást, a mozgás és az alvás fontosságát.

Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Német nyelv

Év vége

Megérti az egyszerű tanári utasításokat, egyszerű, ismerős kérdéseket.

Válaszol egyszerű kérdésekre.

Elolvas ismert szavakat, rövid szövegeket.

A tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásolja.

Színek; számok 1-12-ig, hangszerek ismerete.

Tudja a hét napjait, állatok, kontinensek nevét.

Ismer néhány kiszámolót, dalt, verset, mondókát.

Ismeri a "wer, wie, wie alt, woher, was" kérdőszavak jelentését.

Digitális kultúra

Félév

Ismeri az információközlési rendszereket.

Képes információhoz jutni digitális alkalmazások segítségével.

Képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására, irányított információkeresésre.

Ismeri az információs technológián alapuló kommunikációs formákat.

Tisztában van az infokommunikációs eszközök lehetőségeivel és kockázataival.

Ismeri az informatikai eszközöket alkalmazó média lehetőségeit.

Év vége

Ismeri az információs társadalom, a személyes adatok fogalmát, netikett alapjait, az e-szolgáltatások szerepét és használatukat.

Ismeri a gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatásokat.

Képes az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalakat látogatni, tapasztalatot szerezni.

Eligazodik az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.

Ismeri a könyvtárak alapszolgáltatásait, betartja a használat szabályait.

Ismeri az elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formáit, tartalmi jellemzőit, használatuk alapjait.

Etika/hit- és erkölcsstan

Félév

Tudjon különbséget tenni külső és belső tulajdonság között, verbálisan körül tudja írni érzelmeit, indulatait.

Értelmezze a siker és a kudarc fogalmát.

Személyes példaképek kiválasztása.

Értse a család szó fogalmát, tudja megnevezni tagjait. Tudjon példát mondani a családon belüli feladatmegosztás főbb területeire. Ismerje fel a különböző élethelyzetek érzelmi megnyilvánulásait pl.: új családtag érkezése.

Értse a családi ünneplés és szokások jelentőségét. Legyen képes elkülöníteni a családi és az egyéb ünnepeket.

Életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.

Megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat, hagyományos és digitális környezetben egyaránt.

Ismeri az iskolai élet szabályait, szokásokat, hagyományokat.

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához. Ismeri az állami, nemzeti ünnepek jelentőségét, valamint az ünnepek közösségformáló és közösségmegtartó szerepét.

Érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat.

Ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni.

Képes érzelmi kötással viszonyulni környezetéhez. Felismeri, hogy miért szükséges a környezetvédelem, a Föld az élőlények között az ember életére.

Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni. Ismeri az ünnepi alkalmak viselkedési és öltözködési szabályait.

Megérti, értelmezi az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.

Év vége

Életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól.

Vágyait, példaképeit meg tudja fogalmazni.

Felismeri a családi összetartozás jelentőségét és bizalmi kapcsolatok alakulásának fontosságát.

A családtagok egymásra támaszkodása, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségességének felismerése.

Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét. Társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi. Törekszik a tartós barátságok, kapcsolatok ápolására.

Ismeri a lakóhelye természeti, épített, művészeti értékeit, történelmi helyeit. Érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat. Tudjon néhány fontos szabályt a közösségi élet alkalmazkodási és különböző élethelyzetekben alkalmazandó illemszabályai közül.

Tudja, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.

Fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.

Megfogalmazza a pazarlás, a felesleges tárgyak gyűjtésének káros hatását.

Ismeri a fenntartható életvitel néhány alapelvét.

Ismeri az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó ünnepi tartalmakat, szokásokat, néphagyományokat.

Ének-zene

Félév

Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban.

Valamennyi meghallgatott zeneművet, népdalfeldolgozásokat felismeri. Meg tudja nevezni a többször meghallgatott művek szerzőjét. Jellemezni tudja a megismert karakterdarabokat. A vegyeskar szólamait fel tudja ismerni, meg tudja nevezni. Hangszerismeretei bővítése a cselló és a klarinét felismerésével.

Önállóan, alkotó módon vesz részt népi és dramatikus játékokban, ritmus és dallamvariációiban.

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (pontosított fél és szünetjele, nyújtott és éles ritmus, 3-as ütem, fá, ti hangok).

Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Év vége

Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Aktívan vesz részt egyszerű kétszólamú művek hibátlan éneklésében.

Ismerje fel a fokozatos halkítást, erősítést, zenei példákban.

Önállóan vegyen részt ritmus és dallamvariációk alkotásában (max. 8 ütem). Vállalkozzon népi gyermekjátékok és dramatikus játékok élményszerű színpadi előadására.

Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében és megszólaltatásában (váltakozó ütem, hétfokúság).

Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Testnevelés és sport

Félév

A rendgyakorlatok fegyelmezett, pontos végrehajtása.

A gimnasztikai gyakorlatok végzése az utasításnak megfelelően.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása. Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

Mászás kötélén 2-3 fogással, a támasz-, függő-és egyensúlygyakorlatok teljesítése.

Helyből távolugrás végrehajtása.

Magasugrás végrehajtása szemből és oldalról.

A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikus változó mozgást végző akadályok figyelembevételével.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása, kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Év vége

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Próbálkozás nyújtott karral történő támasz a támaszugrásokra.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben.
Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
A test-test elleni küzdelem elfogadása.
Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Vizuális kultúra

Félév

Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, különböző vizuális eszközökkel megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt. Motívumai változatosabbak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb.

Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja.

Pontosan ismeri államcímernk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit.

Ismeri a lakóhely, a környék múzeumát.

Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tanítói irányítással tudja vázolni a nézetek összefüggéseit. Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

Adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

Év vége

Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, különböző vizuális eszközökkel megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt. Motívumai változatosak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb.

Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja.

Ismeri a képzőművészet több műtípusát. Felismer, megnevez művészeti ág, cím és alkotó szerint az elemzett alkotások közül 1-1 művet.

Ismeri a lakóhely, a környék múzeumát.

Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tudja vázolni a nézetek összefüggéseit.

Azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket.

Adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít.

Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

Technika és tervezés

Félév

Ismerje meg az anyagok tulajdonságait: szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség.

Ismerje fel a modelt és a makettet.

Legyen képes adott szempontok alapján, tanítói segítséggel, egyszerűbb munkadarabokat tervezni, elkészíteni, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat.

Ismerje a tudatos vásárlás néhány fontos elemét.

Ismerje az úttesten való KRESZ szerinti átkelés szabályait.

Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.

Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel.

Év vége

Ismerje meg az anyagok tulajdonságait: szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség.

Ismerje fel a modelt és a makettet.

Legyen képes adott szempontok alapján, önállóan munkadarabokat tervezni, elkészíteni.

Tudjon segítséggel különbséget tenni az alaprajz és a nézetrajz között.

Ismerje a tudatos vásárlás néhány fontos elemét.

Ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

Ismerje az úttesten való átkelés és a tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályait.

Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet, teendők ennek érdekében.

Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.

Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

A kommunikáció alapjai

- A jelek világa
- A kommunikáció fogalma, tényezői
- A kommunikáció nem nyelvi jelei
- A kommunikációs kapcsolat
- A beszélgetés

Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan

- Hang és betű, az ábécé
- Betűrend, elválasztás
- Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve
- Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve
- Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve
- Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve

Állandósult szókapcsolatok

- Szólások
- Szóláshasonlatok
- Közmondások
- Szállóigék
- Köznyelvi metaforák

A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek

- Hangképzés, fonéma
- A magánhangzók csoportosítása
- Magánhangzótörvények:
 - Hangrend
 - Illeszkedés
- Mássalhangzótörvények:
 - Részleges hasonulás
 - Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás

- Összeolvadás
- Rövidülés
- Kiesés
- A szavak szerkezete:
- Egyszerű és összetett szavak
- Szótő és toldalékok
- A képző, a jel, a rag

Hangalak és jelentés

- Egyjelentésű szavak
- Többjelentésű szavak
- Azonos alakú szavak
- Rokon értelmű szavak
- Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak
- Hangutánzó, hangulatfestő szavak

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

- Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat
- A leírás
- Az elbeszélés
- A párbeszéd

Fogalmak:

természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, kérdés, kérés, hang és betű, ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) elválasztás, helyes kiejtés, nyelvi normáknak megfelelő mondataalkotás, határozóragok megfelelő használata, állandósult szókapcsolat, szólás, szóláshasonlat, közmondás, szállóige, köznyelvi metaforák, beszédhang, fonéma, magánhangzó, mássalhangzó, hangkapcsolódási szabályszerűségek, szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó, elbeszélés, leírás, felelet, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés

Irodalom

Család, otthon, nemzet

- Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék

- Petőfi Sándor: Egy estém otthon, Füstbe ment terv, Magyar vagyok
- Arany János: Családi kör
- Kányádi Sándor: Nagyanyó-kenyér
- Fehérlófia
- Tündérszép Ilona és Árgyélus
- Az égig érő fa (magyar népmese)
- Arany János: Rege a csodaszarvasról
- Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz

Bibliai történetek

- A világ teremtése
- Noé
- Jézus születése

Petőfi Sándor: János vitéz

Szülőföld, táj

- Petőfi Sándor: Szülőföldemen
- Petőfi Sándor: Az alföld
- Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet)
- Nagy László: Balatonparton
- Weöres Sándor: Tájékp

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

- Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér
- Szabó Magda: Tündér Lala
- Fekete István: A koppányi aga testamentuma
- Fekete István: Bogáncs

(Egy kiválasztása kötelező.)

Kötelező olvasmányok

- Petőfi Sándor: János vitéz
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Memoriterek:

- Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
- Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)
- Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)

- Arany János: Családi kör (részlet)
- Petőfi Sándor: Az alföld (részlet)

Fogalmak:

népmese, mese, mesealak, meseformálás, meseszám, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én, verses epika, elbeszélő költemény; ütemhangsúlyos verselés, verssor; felező tizenkettes, páros rím; hasonlat, metafora, megszemélyesítés; párhuzam, ellentét, hagyomány, napló, személyesség, tájleírás, téma, útleírás, az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, helyszín, főszereplő, mellékszereplő.

6. évfolyam

Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

Szóelemek, szófajok

- Az ige fogalma
- Az igeidők
- Az igemódok
- Az ige ragozása
- A leggyakoribb igeképzők
- Az igék helyesírása
- A határozószó
- A főnév
- Személynevek és helyesírásuk
- A földrajzi nevek és helyesírásuk
- Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk
- Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk
- A melléknév
- A melléknevek helyesírása
- A számnév
- A számnév helyesírása
- A névmások
- A személyes és birtokos névmás
- A kölcsönös és visszaható névmás

- A mutató és kérdő névmás
- A vonatkozó, határozatlan és általános névmás
- Az igenevek:
- A főnévi igenév
- A melléknévi igenév
- A határozói igenév
- Viszonyszók, mondatszók

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

- A levél (hagyományos, elektronikus)
- A plakát, a meghívó
- A jellemzés

Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

- A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat
- Sajtótermékek jellemző jegyei

Fogalmak:

szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonzók, mondatszók, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető, könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés

Irodalom

Hősök az irodalomban

- Arany János: Mátyás anyja
- Arany János: A walesi bárdok
- Csörsz árka
- Lehel kürtje
- Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)
- Tordai hasadék
- Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

Arany János: Toldi

Szeretet, hazaszeretet, szerelem

- Bibliai történetek
- Mária és József története

- Jézus tanítása a gyermekekről
- Kölcsey Ferenc: Himnusz
- Vörösmarty Mihály: Szózat
- Petőfi Sándor: Honfidal
- Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem
- Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...
- Radnóti Miklós: Bájloló

Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Választható világirodalmi ifjúsági regény

- Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg

Kötelező olvasmányok:

- Arany János: Toldi
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok
- Választható világirodalmi ifjúsági regény (a táblázatban felsorolt művek közül a szaktanár jelöli ki)

Memoriterek:

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Arany János: A walesi bárdok (részlet)

Arany János: Toldi (részletek)

Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

Fogalmak:

próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás, verses epika, elbeszélő költemény; s, előhang, epizód, késleltetés; allegória; fokozás, túlzás, megszólítás, líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal, történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek,

7. osztály

Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

- Kommunikáció szóban és írásban

- Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő
- Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás
- Vita és érvelés
- Kommunikációs zavar
- A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai
- Reklám, hirdetés, apróhirdetés

Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek

- A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása
- Az állítmány
- Az alany
- A tárgy
- Határozók
- Hely-, idő-, állapot- és módhatározó
- Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél-és állandó határozó
- A jelzők
- Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)
- A mellé- és alárendelő szószerkezet
- Az egyszerű mondat szerkezete
- Az egyszerű mondat helyesírása
- Szóképzés
- Alárendelő szóösszetételek
- Mellérendelő szóösszetételek

A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal

- A köznyelv és csoportnyelvek
- Nyelvjárások
- Ritkább szóalkotási módok
- Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések

Könyvtárhasználat

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

- A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei
- Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői

- Az érv és a cáfolat

Fogalmak:

tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd, egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető); szóösszetétel, szóképzés, szórend, irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv, szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg, elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat

Irodalom

Korok és portrék

- Középkor
- István király intelmei Imre herceghez (részletek)
- Reneszánsz, humanizmus, reformáció
- Mesék Mátyás királyról: Hogyan került holló Mátyás király címerébe? (Kóka Rozália gyűjtése alapján)
- Janus Pannonius: Pannonia dicsérete
- Balassi Bálint: Egy katonaének
- Balassi Bálint: Hogy Juliára talál, így köszöne néki
- Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia
- Irodalmunk a 17-18. században
- Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek: I./1-21.versszak)
- Mikes Kelemen: Törökországi levelek (részletek)
- Klasszicizmus és romantika
- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátnémhoz
- Kölcsey Ferenc: Huszt
- Kölcsey Ferenc: Emléklapra
- Kölcsey Ferenc: Himnusz
- Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek)
- Vörösmarty Mihály: Szózat
- Vörösmarty Mihály: Ábránd
- Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem

- Petőfi Sándor: Nemzeti dal
- Petőfi Sándor: Szeptember végén
- Arany János: A fülemile
- Arany János: A tölgyek alatt vagy Epilógus
- Jókai: A huszti beteglátogatók
- Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa
- Mikszáth Kálmán: A néhai bárány
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák

Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény

- Jules Verne: Kétévi vakáció vagy
- Tonke Dragt: Levél a királynak vagy
- Mándy Iván: Az enyedi diák vagy
- Csukás István: Vakáció a halott utcában

Fogalmak:

középkor, román stílus, gótika, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, trubadúrok, intelem (parainesis), kódex, iniciálé, miniatűr, reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, életkép, dal, epigramma, dráma, vígjáték (komédia), kuruc kor, toborzódal, bujdosóének, siratóének, levél, emlékirat, romantika; közösségi emlékezet, önazonosság; szállóige, szónoklat, humor, óda, elégia, dal, himnusz, epigramma, kisepika, anekdota, novella, elbeszélés, történet és elbeszélés, előre- és visszautalás, késleltetés, epizód, jelenet, leírás, kihagyás

Kötelező olvasmányok:

- Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője
- Mikszáth Kálmán: A néhai bárány

Memoriterek:

- Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
- Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg
- Kölcsey Ferenc: Huszt
- Kölcsey Ferenc: Emléklapra
- Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg
- Petőfi Sándor: Nemzeti dal

- Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem
- Petőfi Sándor: Szeptember végén

8. osztály

Összetett mondat a szövegben

- A mellérendelő összetett mondat
- Az alárendelő összetett mondatok
- A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat
- Az összetett mondat helyesírása
- Az idézés

Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan

- A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint
- Nyelvünk eredete, rokonsága
- Nyelvtörténet, nyelvemlékek
- Nyelvújítás

Készüljünk a felvételire

- A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban
- A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben
- A szókincs fejlesztése
- Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése
- A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése
- Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása
- Reflektálás a szöveg tartalmára
- A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása
- A hagyományos és a digitális írás fejlesztése
- Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mérlegelő gondolkodás fejlesztése
- A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása
- Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átismétlése

Irodalom

Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

- Líra a 20. század első felének magyar irodalmában
- Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
- Ady Endre: Őrizem a szemed
- Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba
- Babits Mihály: Ádáz kutyám
- Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom
- Juhász Gyula: Milyen volt...
- Dsida Jenő: Hálaadás
- József Attila: Rejtelmek
- József Attila: Kertész leszek
- József Attila: Születésnapomra
- Reményik Sándor: Templom és iskola
- Áprily Lajos: Március
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom
- Epika a 20. század első felének magyar irodalmában
- Kós Károly: Az országépítő (részlet)
- Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály
- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig
- Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet)
- Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet)
- Nyirő József: Uz Bence (részlet)

„Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban

- Reményik Sándor: Mi a magyar?

Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

- Líra a 20. század második felének magyar irodalmában
- Szabó Lőrinc: Tücsökzene (részletek)
- Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet
- Weöres Sándor: A társ
- Kányádi Sándor: Két nyárfa
- Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére

- Wass Albert: Üzenet haza (részlet)
- Epika a 20. század második felének magyar irodalmában
- Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (részlet)
- Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet)
- Örkény István: Egyperces novellák (részletek)
- Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában
- Egy szabadon választott drámai alkotás

A 20. századi történelem az irodalomban (világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)

- Szabó Magda: Abigél
- Pilinszky János: Francia fogoly (részlet)
- Choli Daróczi József: Dal
- George Orwell: Állatfarm
- Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)

Szórakoztató irodalom

- Agatha Christie egy Poirot-novellája

Kötelező olvasmányok

- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig
- William Shakespeare: Romeo és Júlia
- Szabó Magda: Abigél

Memoriterek:

- Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet)
- Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)
- József Attila: Születésnapomra (részlet)
- József Attila: Mama
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)
- Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Fogalmak:

metonímia, szimbólum; anafora, kisepika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella, realista novella, aforizma, békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus, patriotizmus, lírai önéletrajz, népies dal, egyperces, groteszk, humor, dráma mint műnem,

tragédia, komédia, színház; a drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás; monológ, dialógus, tér- és időviszonyok; drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellemtípus, jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom, szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény

Matematika

5. évfolyam

Halmazok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.

Fogalmak: halmaz, elem, halmazábra, közös rész

Matematikai logika, kombinatorika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.

Fogalmak: „igaz”, „hamis”; nyitott mondat, „és”, „vagy”; „legalább”, „legfeljebb”;

Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén;
- ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben;

Fogalmak: helyi érték, alaki érték, valódi érték, osztó, többszörös

Alapműveletek természetes számokkal

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- írásban összead, kivon és szoroz;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.

Fogalmak: összeadandók, az összeg tagjai, kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői, felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság, osztandó, osztó, hányados, maradék, zárójel, kerekítés, becslés, ellenőrzés

Egész számok; alpműveletek egész számokkal

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét;
- ismeri az egész számokat.

Fogalmak: ellentett, negatív szám, előjel, egész szám, abszolút érték, kerekítés, becslés, ellenőrzés

Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a racionális számokat,
- ábrázol törtreszeket, meghatároz törtreszeknek megfelelő törtszámokat;
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén;

Fogalmak: közönséges tört, számláló, nevező, törtvonal, vegyes szám, egyszerűsítés, bővítés, tizedes tört, tizedesvessző, helyi értékes írásmód, racionális szám, számegyenes

Alpműveletek közönséges törtekkel

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elvégzi az összeadást, kivonást, természetes számmal való szorzást, osztást a racionális számok halmazában
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti.

Fogalmak: közös nevező,

Alpműveletek tizedes törtekkel

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elvégzi az összeadást, kivonást, természetes számmal való szorzást, osztást a racionális számok körében
- írásban összead, kivon és szoroz;

- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.

Fogalmak: kerekítés

Arányosság, százalékszámítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Fogalmak: arány, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő szabványmértékegységei

Egyszerű szöveges feladatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít;
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez;
- megoldását ellenőrzi.

Fogalmak: becslés, ellenőrzés

A függvény fogalmának előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- tájékozódik a koordináta-rendszerben.

Fogalmak: egyenes arányosság, koordináta-rendszer, grafikon

Sorozatok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- sorozatokat adott szabály alapján folytat;
- néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt.
- sorozatok létrehozása számokból, jelekből, alakzatokból.

Fogalmak: sorozat, számsorozat, szabály

Mérés és mértékegységek

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza háromszögek területét, téglalap és négyzet területét, területét;
- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja;
- síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat.

Fogalmak: szög és mértékegységei (fok, szögperc), szögfajták, terület, űrtartalom és mértékegységei, felszín, térfogat és mértékegységei

Síkbeli alakzatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a téglalap és a négyzet tulajdonságait, az átló fogalmát
- felismeri a konvex és konkáv alakzat közötti különbségeket
- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között;
- ismeri a háromszögek tulajdonságait: belső szögek összege, háromszög-egyenlőtlenség;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat.

Fogalmak: síkidom, sokszög, belső szög; téglalap, négyzet, háromszög

Transzformációk, szerkesztések

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat;

- a szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít;
- ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőleget, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt.

Fogalmak: merőlegesség, párhuzamosság, szakaszfelező merőleges, félegyenes

Térgeometria

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a kocka, a téglatest, hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest tulajdonságait: lapok száma, helyzete, csúcsok, élek száma
- a kocka, a téglatest tulajdonságait alkalmazza a feladatok megoldásában.

Fogalmak: test, kocka, téglatest, lap, él, csúcs, háló, nézet

Leíró statisztika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi a táblázatok adatait,
- adatokat táblázatba rendez;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol.

Fogalmak: adat, diagram, átlag

Valószínűség-számítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez;
- ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Fogalmak: valószínűségi kísérlet, „biztos” esemény; „lehetséges, de nem biztos ” esemény; „lehetetlen” esemény

6. évfolyam

Halmazok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;
- konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.

Fogalmak: halmaz, elem, halmazábra, részhalmaz, közös rész, egyesítés, számegyenes

Témakör: Matematikai logika, kombinatorika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;
- állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.

Fogalmak: „igaz”, „hamis”; nyitott mondat, igazsághalmaz; „és”, „vagy”; „legalább”, „legfeljebb”; lehetőségek, összes lehetőség, rendszerező áttekintés, ágrajz

Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezős felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén;
- ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben;
- ismeri és alkalmazza a 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályait;
- a természetes számokat osztóik száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint csoportosítja.

Fogalmak: helyi érték, alaki érték, valódi érték, osztó, közös osztó, többszörös, közös többszörös

Alapműveletek természetes számokkal

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- írásban összead, kivon és szoroz;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.
- gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.

Fogalmak: összeadandók, az összeg tagjai, kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzandó, szorzó, szorzat, a szorzat tényezői, felcserélhetőség, csoportosíthatóság, széttagolhatóság, osztandó, osztó, hányados, maradék, zárójel, kerekítés, becslés, ellenőrzés

Egész számok; alapműveletek egész számokkal

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.
- meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét;
- ismeri az egész számokat.

Fogalmak: ellentett, negatív szám, előjel, egész szám, abszolút érték, kerekítés, becslés, ellenőrzés

Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.
- ábrázol törtrészeket, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat;
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén;
- megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját.

Fogalmak: közönséges tört, számláló, nevező, törtvonal, vegyes szám, egyszerűsítés, bővítés, tizedes tört, tizedes vessző, helyi értékes írásmód, racionális szám, számegyenes

Alapműveletek közönséges törtekkel

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti.
- meghatározza konkrét számok reciprokát.

Fogalmak: közös nevező, reciprok

Alapműveletek tizedes törtekkel

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével;
- írásban összead, kivon és szoroz;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében;
- a műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti;
- a gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít;
- a fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ.

- gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.

Fogalmak: kerekítés

Arányosság, százalékszámítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját;
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold;
- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Fogalmak: arány, egyenes arányosság, hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő szabványmértékegységei

Egyszerű szöveges feladatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold;
- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít;
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.
- megoldását ellenőrzi.

Fogalmak: becslés, ellenőrzés

A függvény fogalmának előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;

- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- tájékozódik a koordináta-rendszerben: koordinátaival adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa.

Fogalmak: megfeleltetés, egyenes arányosság, koordináta-rendszer, pont koordinátái, grafikon

Sorozatok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- sorozatokat adott szabály alapján folytat;
- néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt.

Fogalmak: sorozat, számsorozat, szabály

Mérés és mértékegységek

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;
- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti.
- síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat.

Fogalmak: szög és mértékegységei (fok, szögperc), szögfajták, kerület, terület, űrtartalom és mértékegységei, felszín, térfogat és mértékegységei

Síkbeli alakzatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget;
- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;

- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között;
- ismeri a háromszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, háromszög-egyenlőtlenség.
- csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaik szerint;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat.

Fogalmak: síkidom, sokszög, belső szög, külső szög; hegyesszögű, derékszögű, tompaszögű, egyenlő szárú és szabályos háromszög; téglalap, négyzet

Transzformációk, szerkesztések

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megszerkeszti alakzatok tengelyes tükörképét;
- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget;
- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.
- tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat;
- a szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít;
- ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőleget, szögfelezőt, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt, szöget másol.

Fogalmak: szimmetriatengely, tengelyes szimmetria, merőlegesség, párhuzamosság, szakaszfelező merőleges, szögfelező félegyenes

Térgeometria

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- ismeri a gömb tulajdonságait;

- a kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Fogalmak: test, kocka, téglatest, lap, él, csúcs, lapátló, testátló, alaprajz, háló, nézet

Leíró statisztika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középso adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.

Fogalmak: adat, diagram, átlag

Valószínűség-számítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Fogalmak: valószínűségi kísérlet, „biztos” esemény; „lehetséges, de nem biztos ” esemény; „lehetetlen”

7. évfolyam

Halmazok, számhalmazok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- számokat, számhalmazokat, számegyenesen ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;

- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.

Fogalmak: metszet, unió, természetes szám, egész szám, racionális szám; véges, végtelen szakaszos és végtelen nem szakaszos tizedes tört

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;
- konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

Fogalmak: „minden”, „van olyan”

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényező felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét;
- pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja;

Fogalmak: prímszám, összetett szám, prímtényező felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös, hatvány, hatványalap, hatványkitevő, hatványérték,

Arányosság, százalékszámítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold;

- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Fogalmak: fordított arányosság, százalék, terület, térfogat, űrtartalom szabványmértékegységei

Szöveges feladatok előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol;
- egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel;
- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.

Fogalmak: változó, együttható, helyettesítési érték, egytagú kifejezés, kéttagú kifejezés, egynemű kifejezés; kiemelés, egyenlet, lebontogatás, mérlegelv

Szöveges feladatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.

Fogalmak: ellenőrzés

A függvény fogalmának előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- értéktáblázatok adatait grafikusán ábrázolja.

Fogalmak: megfeleltetés; egyenes és fordított arányosság; grafikon

Síkbeli alakzatok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek területét, területét;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.

Fogalmak: négyszög, konvex, konkáv, átló, trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, húrtrapéz, körvonal, körlap, középpont, sugár, húr, átmérő, szelő, érintő, körcikk

Transzformációk, szerkesztések

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükröképét;
- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.

Fogalmak: szimmetria-középpont, középpontos szimmetria, kicsinyítés, nagyítás

Térgeometria

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kocka, a téglatest, a hasáb, henger és a gúla hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb, a henger és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;
- ismeri a gömb tulajdonságait;
- a kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Fogalmak: hasáb, gúla, henger, gömb, alaplap, alapél, oldallap, oldalél, testmagasság

Leíró statisztika

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.

Fogalmak: oszlopdiagram, kördiagram, vonaldiagram, pontdiagram

Valószínűség-számítás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Fogalmak: esély, gyakoriság, relatív gyakoriság

8. évfolyam

Halmazok, számhalmazok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elemeket halmazba rendez több szempont alapján;
- részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol;
- számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol;
- véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben;
- ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre.

Fogalmak: kiegészítő halmaz (komplementer), metszet, unió, természetes szám, egész szám, racionális szám; véges, végtelen szakaszos és végtelen nem szakaszos tizedes tört

Matematikai logika, kombinatorika, gráfok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- igaz és hamis állításokat fogalmaz meg;
- tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít;
- a logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére;
- összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket;
- konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével.

Fogalmak: „minden”, „van olyan”

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban;
- ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezős felbontását 1000-es számkörben;
- meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét;
- pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja;
- négyzetszámok négyzetgyökét meghatározza.

Fogalmak: prímszám, összetett szám, prímtényezős felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös, hatvány, hatványalap, hatványkitevő, hatványérték, négyzetszám, négyzetszámok négyzetgyöke.

Arányosság, százalékszámítás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén;
- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold;

- idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint.

Fogalmak: fordított arányosság, százalék, terület, térfogat, űrtartalom szabványmértékegységei

Szöveges feladatok előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol;
- egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel;
- egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.

Fogalmak: változó, együttható, helyettesítési érték, egytagú kifejezés, kéttagú kifejezés, egynemű kifejezés; kiemelés, egyenlet, lebontogatás, mérlegelv

Szöveges feladatok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít.
- matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold;
- gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez.

Fogalmak: ellenőrzés

A függvény fogalmának előkészítése

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben;
- felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.
- konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre;
- értéktáblázatok adatait grafikusán ábrázolja
- egyszerű grafikonokat jellemez.

Fogalmak: megfeleltetés; egyenes és fordított arányosság; grafikon

Síkbeli alakzatok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma;
- ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet;
- ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat;
- a háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában;
- meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét;
- ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza a számítási feladatokban;
- ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között.

Fogalmak: négyszög, konvex, konkáv, átló, trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, húrtrapéz, körvonal, körlap, középpont, sugár, húr, átmérő, szelő, érintő, körcikk

Transzformációk, szerkesztések

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükrképét;
- geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát;
- felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben;
- ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel.

Fogalmak: szimmetria-középpont, középpontos szimmetria, kicsinyítés, nagyítás

Térgeometria

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a kocka, a téglatest, a hasáb, henger és a gúla hálóját elkészíti;
- testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján;
- ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb, a henger és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló;
- egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti;

- ismeri a gömb tulajdonságait;
- a kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában.

Fogalmak: hasáb, gúla, henger, gömb, alaplap, alapél, oldallap, oldalél, testmagasság

Leíró statisztika

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti;
- adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is;
- különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak;
- megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg;
- konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja.

Fogalmak: oszlopdiagram, kördiagram, vonaldiagram, pontdiagram

Valószínűség-számítás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is;
- valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteket, játékában stratégiát követ;
- ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Fogalmak: esély, gyakoriság, relatív gyakoriság

Történelem

5. évfolyam

Személyes történelem

Körülöttem a történelem

- Családi fotóalbum és személyes tárgyak.
- Személyes történetek dokumentálása, elbeszélése.
- Egy nap dokumentálása.
- Kódexkészítés (valamely magyar kódex mintájára pl. Képes krónika).

Címer, zászló, pecsét, az idő mérése

- Címerek és zászlók alkotóelemei saját település és Magyarország címere és zászlaja példáján.
- A hitelesítés eszköze, a pecsét (pl. az Aranybulla pecsétje).
- Személyes címer-, zászló- és pecsétkészítés.
- Az időszámítás

Fogalmak: kódex.

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor

Fejezetek az ókor történetéből

Az ókori Egyiptom világa

- Földművelés a Nílus mentén.
- Hitvilág és halottkultusz a piramisok és a Királyok Völgye példáján: Memphis és Théba.
- A legjelentősebb találmány: az írás.

Az ókori Hellász öröksége

- Mindennapok egy görög városban: Athén és lakói.
- Görög istenek, az olümpiai játékok.
- Az athéni és spártai nevelés.

Az ókori Róma öröksége

- Róma alapítása a mondákban.
- Egy római polgár mindennapjai.
- A gladiátorviadatok és a kocsiversenyek.
- Római emlékek Pannóniában.

A görög-római hadviselés

- Görög hadviselés a marathóni csata példáján.
- Nagy Sándor hadserege és hódításai.

- Az ókor „tankjai”: Hannibál elefántjai.
- Caesar légiói.

Képek a népvándorlás korából

- A Római Birodalom szétesése.
- A Hun Birodalom.
- Attila és hadjáratai: az ókor egyik legnagyobb csatája (a catalaunumi csata).

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légio, népvándorlás.

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila.

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

A kereszténység

Az Ószövetség népe

- Az Ószövetség/Héber Biblia: Ábrahám és Mózes.
- Az önálló zsidó állam alapítói: Dávid és Salamon története.

Jézus élete, tanításai és a kereszténység

- Történetek az Újszövetségből.
- A kereszténység főbb tanításai.
- A kereszténység elterjedése.
- A keresztény hitélet színterei és szertartásai.
- A kereszténység jelképei.

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora.

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok.

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem.

A középkor világi

Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával

- Királyok és nemesek

- Várépítészet – híres magyar középkori várak.
- Egy uradalom működése, a falvak világa (a jobbágyok élete).

Élet a kolostorban – egy magyar kolostor (pl. Pannonhalma) bemutatásával

- A középkori egyházszerkezet.
- A szerzetesség és a kolostor.
- Román és gótikus templomépítészet – híres magyar középkori egyházi emlékek.
- Oktatás a középkorban.

Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával

- A céhek.
- A városi polgárok.
- Városépítészet – híres magyar középkori városok.
- Könyvnyomtatás és reneszánsz.

A keresztes lovagok világa

- Az iszlám–arab kihívás.
- A nehézlovas harcmódor.
- Keresztesek a Szentföldön.
- A lovagi életforma és kultúra.

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.

Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Történetek a magyarok eredetéről

- A hun-magyar eredettörténet a krónikákban: Hunor, Magor; Csaba királyfi.
- Az Árpád-ház eredettörténete: Emese álma, vérszerződés.

Honfoglalás és kalandozások

- Álmos és Árpád alakja a krónikákban.
- A honfoglalás: Etelközről a Kárpát-medencébe.
- Történetek a kalandozó magyarokról.

Szent István és a magyar állam

- Géza és István alakja a krónikákban.
- István harca Koppánnyal és a koronázás.

- Államalapítás: egyházszerzés, vármegyék és törvények.

Árpád-házi királyportrék

- Szent László, a lovagkirály.
- Könyves Kálmán, a művelt király.
- III. Béla, a nagyhatalmú király.
- II. András és az Aranybulla
- IV. Béla és a tatárjárás.

Árpád-kori szentek

- Szent Gellért.
- Szent Erzsébet.
- Szent Margit.

Árpád-kori győztes harcok és csaták

- A pozsonyi csata.
- Német támadások nyugatról: felperzselt föld és a vértesi csata. Nomád támadások keletről: a kerlési csata.

Magyarország koronázási jelvényei

- Szent Korona.
- Palást, jogar, országalma.

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

6. évfolyam

Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Magyar királyportrék a 14–15. századból

- Károly és az aranyforint.
- Nagy Lajos, a hódító.

- Luxemburgi Zsigmond, a császár.

Hunyadi János, a törökverő

- Hunyadi János, a sokoldalú hadvezér.
- A nándorfehérvári diadal.

Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó

- Mondák és történetek Mátyás királyról.
- A fekete sereg.
- Mátyás reneszánsz udvara.

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos.

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár

Új látóhatárok

A földrajzi felfedezések

- A felfedezők útjai.
- A világkereskedelem kialakulása.
- Gyarmatosítás Amerikában: az őslakosság sorsa, ültetvények és rabszolgák.

Korai kapitalizmus

- A tőkés gazdálkodás kibontakozása és a polgárosodó életmód.
- A manufaktúrák, a világkereskedelem kialakulása.
- Az első bankok és tőzsdék.

A vallási megújulás

- Egyházi reformtörekvések a kora újkorban.
- Reformáció és katolikus megújulás.
- Az anyanyelvi kultúra és oktatás felvirágzása magyar példák alapján.
- Vallási türelem Erdélyben.

Az új világkép kialakulása

- A természettudományok fejlődése: a kopernikuszi fordulat.
- A középkort felváltó világkép: a felvilágosodás.

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.

Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

A török háborúk hősei

- II. Lajos és a mohácsi csata.
- Buda eleste és az ország három részre szakadása.
- A várháborúk hősei (pl. Dobó; Zrínyi, a szigetvári hős).

Bocskai, Bethlen és Zrínyi

- Bocskai István fejedelem, a hajdúk vezére.
- Bethlen Gábor, Erdély fejedelme.
- Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér.
- Buda visszavétele: a török kiűzése.

II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca

- Rákóczi fordultatos életpályája Munkácsról Rodostóig.
- Történetek a Rákóczi-szabadságharc idejéből.
- A szatmári béke: függetlenség helyett megbékélés a birodalommal.

Mária Terézia

- Mária Terézia, a családanya és uralkodó.
- Intézkedései Magyarországon.
- A magyar huszárok és a berlini huszárcsíny.
- Főúri kastélyok a művelődés szolgálatában (pl. Eszterháza, Gödöllő).

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás.

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs.

Élet a kora újkori Magyarországon

Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával

- A török uralom.
- A mezőváros élete.
- Szarvasmarha-kereskedelem.

Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával Magyarország újranépesülése és újranépesítése.

- Népek és vallások együttélése.
- A barokk városépítészet.

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.

Topográfia: Debrecen, Temesvár.

Forradalmak kora

Ipari forradalom

- Gyapotból pamut.
- A textilipar fejlődése.
- A gőzgép. Bányászat, gyáripár, vasútépítés.
- Gyerekek és felnőttek mindennapjai egy iparvárosban.

Társadalmi-politikai forradalom

- A köztársaság kísérlete Franciaországban.
- A forradalmi terror.
- Napóleon a császár és hadvezér.

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

A reformkor

- Széchenyi István alkotásai.
- A jobbágyszabadítás kérdése.

- A magyar nyelv és a nemzeti kultúra ügye.

A forradalom

- A március 15-i események és a 12 pont.
- Kossuth Lajos szerepe.
- Az áprilisi törvények.
- Batthyány-kormány.

Képek a szabadságharc történetéből

- Történetek a szabadságharc idejéből.
- Görgei Artúr, a hadvezér.
- A tavaszi hadjárat.
- A Függetlenségi nyilatkozat.
- A fegyverletétel és megtorlás – Arad.

A kiegyezés

- Az ellenállás formái.
- Deák Ferenc szerepe.
- A kiegyezés megkötése.
- Az Osztrák-Magyar Monarchia megszületése.

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

7. évfolyam

A modern kor születése

A nemzeti eszme és a birodalmak kora

- A nemzeti eszme és a nemzetállamok Európája.
- A világ nagyhatalmai és ellentétei a 20. század kezdetén.
- Gyarmatbirodalmak a világ térképén.

Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus

- A liberalizmus.
- A konzervativizmus.
- A szocializmus és kommunizmus eszméje.
- A keresztényszocializmus.

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.

Személyek: Bismarck, Marx.

Kronológia: 1871 Németország egyesítése.

Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.

A dualizmus kora: felzárkózás Európához

A modernizálódó Magyarország

- Magyar feltalálók és találmányok, az ipar fejlődése.
- Vasútépítés, folyószabályozás.
- Egy világváros kiépülése – az urbanizáció Budapest példáján.

A millenniumi Magyarország

- A soknemzetiségű ország.
- A zsidó emancipáció, a hazai zsidóság szerepe a magyarországi modernizációban.
- A cigányság helyzete, hagyományos mesterségek.
- A millenniumi ünnepségek.
- A legjelentősebb kulturális alkotások.

Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.

Személyek: Andrássy Gyula.

Kronológia: 1896 a Millennium.

Topográfia: Budapest.

Az első világháború és következményei

Az első világháború, Magyarország a háborúban

- A halálos lövés: a világháború kirobbanása.
- A hadviselő felek: az antant és a központi hatalmak.
- Az állóháború.
- Magyarok a világháborúban.
- A háttország megpróbáltatásai.

- Lenin és a bolsevik hatalomátvétel

Magyarország 1918–1919-ben

- A forradalmi kísérlet – elhibázott kül- és katonapolitika.
- Magyarország megszállásának folyamata.
- A tanácsköztársaság hatalomra kerülése és bukása.
- Az ellenforradalom.

A trianoni békediktátum

- A Párizs környéki békék alapelvei, a vesztesek büntetése.
- A trianoni békediktátum – a megcsönkített Magyarország.
- Magyarország területi, népességi és gazdasági veszteségei.
- A kisantant.

Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, háterszág, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.

Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.

Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.

Totális diktatúrák

A kommunista Szovjetunió

- Lenin és Sztálin diktatúrája.
- Az államosítás.
- A terror és a munkatáborok.

A nemzetiszocialista Németország

- A nemzetiszocializmus: fajelmélet és antiszemitizmus.
- A náci hatalomátvétel, a hitleri diktatúra és terror.
- A hitleri Németország terjeszkedése: Ausztria és Csehszlovákia.

Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.

Személyek: Sztálin, Hitler.

Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel.

Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).

A Horthy-korszak

A politika irányai

- Horthy, a kormányzó.
- Antikommunizmus és revíziós törekvések.
- A politikai antiszemitizmus.
- Bethlen István miniszterelnöksége.
- Külpolitikai kényszerpályák.

Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

- Gazdasági eredmények.
- Az oktatás, a kultúra és a tudomány néhány kiemelkedő képviselője.
- Társadalmi rétegződés és érintkezési formák Magyarországon.
- Életmód, szabadidő, sport.

Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő.

Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.

Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak.

A második világháború

Háború földön, tengeren és levegőben.

- A hadviselő felek: a tengelyhatalmak és a szövetségesek.
- Sztálin-Hitler paktum, kezdeti német sikerek.
- A háború európai frontjai és a csendes-óceáni hadszíntér.
- Fordulatok a háborúban: Sztálingrád és Normandia, Berlin, az atombomba.
- Európa felosztása.

Magyarország a világháború idején

- A revíziós eredmények
- A Szovjetunió elleni háború – a 2. magyar hadsereg a Donnál.
- Német megszállás.
- A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel.
- A hadszíntérre vált Magyarország.

A háború borzalmai

- A totális háború.
- A világháború fegyverei.
- A hátország szenvedései.

- Az ellenállás formái.
- A bombázások és városi harcok – Budapest példáján.

A holokauszt

- A náci koncentrációs és megsemmisítő táborok.
- Az európai és magyarországi zsidótörvények.
- Kísérlet az európai és a magyar zsidóság és cigányság elpusztítására.
- Áldozatok és bűnösök, felelősség és embermentés: néhány kiemelkedő példa.

Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.

Személyek: Franklin D. Rooseveltt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.

Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.

Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz.

A megosztott világ

A hidegháború

- A kétpólusú világ – a vasfüggöny leereszkedése.
- Németország kettéosztása.
- Fegyverkezési verseny a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között.
- Hidegháborús konfliktusok: Korea, Kuba.

A Nyugat

- A nyugati demokrácia és piacgazdaság.
- A jóléti társadalom.
- Az új tömegkultúra kialakulása.

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.

Személyek: Hruscsov, Kennedy.

Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.

Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.

Magyarország szovjetizálása

A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon

- Háborús pusztítás és szovjet megszállás, deportálások a szovjet munkatáborokba.
- Bűnbakká tett németek és magyarok – kitelepítések, lakosságcsere.
- Az 1945-ös és 1947-es választások.
- Egypártrendszer, államosítás, diktatúra.

A Rákosi-diktatúra

Az ÁVH működése.

- A személyi kultusz.
- Az egyházüldözés.
- A tervgazdaság működése.

Deportálások „békeidőben”

- A deportálások és üldözések okai.
- A határon túli magyarok megpróbáltatásai: deportálások Csehszlovákiában; szovjet, román és jugoszláv munkatáborok.
- Magyarországi kitelepítések és munkatáborok.

Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.

8. évfolyam

A forradalomtól az ezredfordulóig

Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- Október 23., a forradalom kirobbanása.
- A pesti srácok és szabadsághősök.
- A forradalom lakóhelyünkön és környékén.
- Szovjet tankokkal a népakarat ellen.
- A forradalom jelképei.
- A magyar forradalom a világtörténelem színpadán.

A kádári diktatúra

A kádári megtorlás.

- A pártállam működése: az elnyomás változó formái.
- Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek.

Élet a Kádár-rendszerben

- A paraszti gazdaságok felszámolása, téeszesítés.
- A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”.
- A hiánygazdaság.
- A második gazdaság kiépülése.
- Életszínvonal-politika és eladósodás.

A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon•

- A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága.
- Az ellenzék megszerveződése Magyarországon.
- A tárgyalásos rendszerváltoztatás.
- A kétpólusú világ megszűnése.
- Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás.
- Antall József kormánya.

Magyarország a rendszerváltoztatás után

- A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése.
- A többpártrendszer működése.
- Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek.
- A társadalom átalakulása.
- Magyarország NATO-tagsága.

Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőségvetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.

Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.

Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.

Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.

Együttélés a Kárpát-medencében

A határon túli magyarok

- Határon túli magyarlakta területek.
- Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenes megtorlások, rendszerváltoztatás.
- A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma: adminisztratív intézkedések és mindennapok.
- Kivándorlás és asszimiláció.

A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

- Magyarország nemzetiségi arányainak változása.
- Az asszimiláció folyamata.
- Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es szabadságharc, a történelmi Magyarország felosztása, a magyarországi németek kitelepítése.
- A hazai cigány/roma népesség története.
- A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon.

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.

Személyek: Esterházy János, Márton Áron.

Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.

Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.

Népesedés és társadalom

A hagyományos/ agrártársadalmak

- Letelepítés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés.
- Önellátás, árutermelés, kereskedelem.
- A népességnövekedés korlátai.
- A hagyományos társadalom (hierarchia és család).

A modern/ipari társadalmak

- Az ipari forradalmak hatásai: népességgrobbanás és városiasodás.
- Népességnövekedés a fejlődő és népességfogyás a fejlett világban.
- A migráció.
- A modern/ipari társadalom (egyenjogúság és individualizmus).
- A női szerepek változásának áttekintése a történelem során.

Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességgrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.

Személyek: Semmelweis Ignác.

A demokratikus állam

A modern demokrácia gyökerei

- Az athéni demokrácia működése.
- A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában.
- Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban.

A modern magyar állam

- Az Alaptörvény.
- Az Országgyűlés, a kormány és az igazságszolgáltatás.
- Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer.

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.

Személyek: Periklész, George Washington.

Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.

Régiók története

Magyarország és az Európa Unió •

- Az Európai Unió születése és bővülése.
- Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai.
- Magyarország európai uniós tagsága.

Közép-Európa

- A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség).
- A második világháború hadszíntere.
- A szovjet megszállás.
- A visegrádi együttműködés.

Az Amerikai Egyesült Államok

- Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte.
- Az amerikai polgárháború okai és eredményei.
- Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása.

India •

- Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai.
- A brit gyarmati uralom.

- Gandhi és a függetlenségi mozgalom.
- A jelenkori India ellentmondásai.

Kína

- A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai.
- Kína félgymarmati sorban.
- A japán megszállás.
- Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra.
- A gazdasági óriás.

A Közel-Kelet

- Az Oszmán Birodalom felbomlása.
- Izrael állam létrejötte.
- Az olaj szerepe a régió történetében.
- Az iszlám és az iszlamizmus.
- Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak.

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.

Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.

Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.

Mérlegen a magyar történelem

Lábnymaink a nagyvilágban

- Világjáró magyarok (utazók, felfedezők).
- Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás).
- Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon.
- Magyar művészek a világban.

A magyar megmaradás kérdései

- Magyarország mint szuverén európai hatalom a középkorban.
- A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása.
- Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom.
- Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában.
- Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal.

- A magyar megmaradás titkai: szabadságharcok, békés építkezés.

Javasolt személyek (altémánként 1-2): Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.

Állampolgári ismeretek

8. évfolyam

Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmodell

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét,
- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.

Fogalmak: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

A család gazdálkodása és pénzügyei

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket;
- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét;

Fogalmak: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság;

Településünk, lakóhelyünk megismerése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezi a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.

Fogalmak: intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság;

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is
- társaival megvitatja a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban;
- értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a jogok és köteleességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket;
- felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát.

Fogalmak: állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképeség, korlátozott jogképeség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem;

Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaaorientáció, életpálya-tervezés

A fogyasztóvédelem alapjai

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

Fogalmak: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját.
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Fogalmak: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;

Hon- és népismeret

6. évfolyam

Az én világom

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására;
- megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait;
- önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.

Fogalmak: család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság

Találkozás a múlttal

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;
- ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.
- megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére;
- szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat;
- meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

Fogalmak: jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás; ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsöske, regölés, aprószentek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villózás, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösddőlés, pünkösdikirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom; szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatyá, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő

Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között
- életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;
- tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

Fogalmak: néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség

Etika

5. évfolyam

Éntudat – Önismeret

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait.

Fogalmak: önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

Család – Helyem a családban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- azonosítja saját szerepét és feladatait;
- azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust,
- felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, megfogalmaz néhány megoldási módot;
- felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;
- azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit.

Fogalmak

támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

Társas tudatosság és társas kapcsolatok - Helyem a társas-lelkületi közösségekben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezik érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;

- azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit.

Fogalmak: rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

6. évfolyam

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- azonosítja a valós és a virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet vagy Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit.

Fogalmak: csoport, közösség, nemzet, nemzetiség, beilleszkedés, kirekesztés, érdek, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás, vezető, példakép

A természet rendjének megőrzése és a fenntartható jövő

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, felelősségteljes szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit;

- megismeri a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;

Fogalmak

természetvédelem, környezetvédelem, média, virtuális tér, tudatos fogyasztó, létszükséglet, takarékoság, mértékletesség, felelősségvállalás

Témakör: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- feltárja, hogyan jelennek meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- értelmezi az egyes egyházak ünnepköréhez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó bibliai (Ó és Új Szövetségbeli) szövegekre támaszkodó történeteket;
- összekapcsolja az egyes egyházak, vallások ünnepköreit és a hozzájuk tartozó jelképeket, szokásokat, néphagyományokat;
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz;
- saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

Fogalmak: világkép, világnézet, tudás, tény, vélemény, információ, hitelesség, együttélés, hit, istenhit, vallás, egyház, vallási tanítás, jó, rossz, lelkiismeret

7. évfolyam

Éntudat – Önismeret

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét
- veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait

Fogalmak: önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

Család – Helyem a családban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- azonosítja saját szerepét és feladatait;
- azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust,
- felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, megfogalmaz néhány megoldási módot;
- felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;
- azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás

Fogalmak: támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

Társas tudatosság és társas kapcsolatok - Helyem a társas-lelkületi közösségekben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezik érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit.

Fogalmak: rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

8. évfolyam

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet és Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit; ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban;
- ismeri az alapvető emberi jogokat és vizsgálja ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
- megismeri a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit.

Fogalmak: nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média

A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;
- megismeri és véleményezi a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;

- értelmezi a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket.

Fogalmak: erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség

Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- a megismert vallások erkölcsi tanításait összeveti személyes véleményével;
- saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában a kölcsönös tolerancia elveit gyakorolja.

Fogalmak: vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitás, arany szabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat

Természettudomány

5. évfolyam

A növények testfelépítése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a lágy szárú és a fás szárú növények testfelépítése közötti különbségeket.

Fogalmak: életfeltétel, életjelenség, lágy szárú, fás szárú, zöldség, gyümölcs, kultúrnövény

Az állatok testfelépítése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyeli egysejtű élőlényeket.

Fogalmak: gerinctelen, gerinces, egysejtű, ragadozó, mindenevő, növényevő, háziállat, vadon élő állat

Anyagok és tulajdonságaik

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;

- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- bizonyítja és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogat-növekedést;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben való oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajfeleléseket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágyszárú és faszárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

Fogalmak: anyag, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, oldódás, éghető, éghetetlen, talaj, humusz, talajnedvesség, légnyomás, hőmérséklet, mozgás, helyváltoztatás, helyzetváltoztatás

Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

Fogalmak: becslés, időjárás, éghajlat, középhőmérséklet, hőmérséklet-változás, éghajlati diagram, éghajlati térkép, hőmérséklet, csapadék

Tájékozódás az időben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;

- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

Fogalmak: idő, napszak, évszak, a Föld forgása, a Föld keringése, tengelyferdeség

Tájékozódás a térben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).

Fogalmak: fő- és mellékvilágítój, térkép, térképi jelrendszer, méretarány, vonalas aránymérték, domborzati térkép, közigazgatási térkép, turistatérkép, autós térkép

Alapvető légköri jelenségek és folyamatok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.

Fogalmak: időjárás, éghajlat, éghajlati övezet, időjárás-jelentés

Az emberi szervezet működése, a testi-lelki egészség

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

Fogalmak: szerv, érzékszerv, szervrendszer, szervezet, túlsúly, alultápláltság, táplálékpiramis, egészség, betegség, járvány, egészséges életmód, szenvedélybetegség, serdülés

6. évfolyam

Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
- kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

Fogalmak: mágnes, energia, energiaforrás, energiahordozó, energiatakarékosság

Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
- tájékozódik a terepen térképvázlat, iránytű és GPS segítségével;
- meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
- használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.

Fogalmak: térképvázlat, alaprajz, iránytű, GPS

Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;

- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

Fogalmak: erdő, zárvatermő, nyitvatermő, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, élőhelypusztulás, erdőgazdálkodás

A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösséggént értelmezi a mezőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

Fogalmak: síkság, alföld, rét, legelő, mezőgazdaság, kultúrtáj, növénytermesztés, állattenyésztés, szántófield, fűfélék, rágsáló, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat

Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémák

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösséggént értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;

- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

Fogalmak: hínárnövényzet, ligeterdő, légzőgyökérzet, kopolya, úszóláb, gázlóláb, lemezes csőr, költöző madár, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, vízgazdálkodás, vízszennyezés, folyószabályozás, ártér, mocsárlecsapolás

Az energia

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.

Fogalmak: megújuló energiaforrás, nem megújuló energiaforrás, bányászati, bányászat, szénfésülés, kőolaj, földgáz, napenergia, vízenergia, szélenergia, szmog, savas eső, üvegházhatás, globális éghajlatváltozás

A Föld külső és belső erői, folyamatai

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszíninformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.

Fogalmak: gyűrődés, vetődés, földrengés, vulkáni tevékenység, kőzet, talaj, talajpusztulás, tápanyag, komposztálás, ökológiai kertművelés, lepusztulás, vízjárás, vízhozam, munkavégző-képesség

Kémia

7. évfolyam

A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
- egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
- ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
- tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, üleptetés);
- megismeri néhány köznapit anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

Fogalmak: modell, kísérlet, tapasztalat, magyarázat, balesetvédelmi szabály, veszélyességi jelölés, anyagi halmaz, gáz, folyadék, szilárd halmazállapot, halmazállapot-változások, olvadás, párolgás, forrás, lecsapódás, fagyás, szublimáció, endoterm és exoterm változások, vegyszer, egyszerű mérési módszerek, tömeg, térfogat, sűrűség, elválasztási eljárások, kísérleti eszközök, desztilláció

Az anyagi halmazok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
- a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;
- különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;
- tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;
- részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;
- példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

Fogalmak: kémiai tisztaság, kémiai elem, fém, nemfém, vegyület, szervetlen vegyület, szerves vegyület, keverék, fizikai tulajdonság, fizikai változás, oldat, oldott anyag, oldószer, oldódás, oldhatóság, tömegszázalék, térfogatszázalék, telítetlen oldat, telített oldat, fiziológiás sóoldat, rendszer, valódi oldat, kolloid oldat, komponens, levegő, ötvözetek

Atomok, molekulák és ionok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;
- ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;
- érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
- érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
- ismeri a köznapok anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
- érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.

Fogalmak: elemi részecske, proton, elektron, neutron, kémiai részecske, atom, molekula, ion, elemi molekula, vegyületmolekula, atommag, elektronburok, rendszám, periódusos rendszer, nemesgázszerkezet, kémiai kötés, vegyjel, képlet, alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, halogének, nemesgázok

8. évfolyam

Kémiai reakciók

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;

- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
- ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
- ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

Fogalmak: kémiai reakció, reakcióegyenlet, katalizátor, csapadék, gázfejlődés, exoterm reakció, endoterm reakció, egyesülés, bomlás, égés, gyors égés, lassú égés, sav, bázis, só, savas kémhatás, semleges kémhatás, lúgos kémhatás, közömbösítés, pH-érték, indikátor, korrózió, rozsdá

Kémia a természetben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
- ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
- érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
- kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;
- azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
- kiselőadás vagy projektmunka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
- konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).

Fogalmak: üvegházhatás, globális klímaváltozás, ózonpajzs, ózonlyuk, savas eső, szmog, édes víz, sós víz, ásványvíz, ásvány, trágya, hulladék, veszélyes hulladék, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, szerves vegyület, fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások

Kémia a mindennapokban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;
- tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
- tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
- képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
- ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textil, mosószer) készül.

Fogalmak: gyógyszer, dohánytermék, drog, alkohol, tápanyag, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő, mesterséges édesítőszer, tartósítószer, E-számok, kemény víz, vízlágyítás, vízkőoldás, mosószer, szappan, fertőtlenítőszer, érc, műanyag, festékanyagok, növényvédő szerek, műtrágya, mikro- és makrotápanyagok, mesterséges színek

Fizika

7. évfolyam

Bevezetés a fizikába

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében, az abból származó tapasztalatokat rögzíti;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket;
- ismeri a fizika fontosabb szakterületeit;
- tájékozott a fizika néhány új eredményével kapcsolatban.

Fogalmak: mérés, hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet, a mérés pontossága, a mért adatok átlaga, becslés, tudományos eredmény

Az energia

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát;
- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;
- előidézi egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;
- ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;
- átlátja a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában;
- kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról.

Fogalmak: energiafogyasztás, teljesítmény, energiahordozók, zöldenergia, fosszilis energia, energiabiztonság, energiatakarékosság, energiamegmaradás, rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia

Mozgás közlekedés és sportolás közben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;
- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos).

Fogalmak: hely, pálya, elmozdulás, út, átlagsebesség, kölcsönhatás, gyorsulás, nehézségi gyorsulás, erő, Newton első és második törvénye

Lendület és egyensúly

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű eszközökkel létrehoz periodikus mozgásokat, méri a periódusidőt, fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével. Be tudja mutatni az anyag belső szerkezetére vonatkozó legegyszerűbb modelleket, kvalitatív jellemzőket.

Fogalmak: lendület, a lendület megmaradása, periódusidő, fordulatszám, egyensúly, amplitúdó rezgésszám, rugalmas alakváltozás, Newton harmadik törvénye

8. évfolyam

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátosságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;

- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt;
- tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból);
- kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, és szemléletes képet alkot a melegedést kísérő változásokról, a melegedési folyamatot befolyásoló tényezőkről.

Fogalmak: légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás; kapilláris csövek, nyomás, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, lebegés, sűrűségfeltétel, termikus kölcsönhatás, melegítés, felvett és leadott hő, nyomáskülönbség

Elektromosság a háztartásban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt.

Fogalmak: atom, elektromos állapot, elektromos áram, feszültség, áramerősség, ellenállás, Ohm törvénye, áramforrás, fogyasztó, Joule-hő, áramütés, elektromos energia, teljesítmény, dipólus, transzformátor

Világítás, fény, optikai eszközök

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat;
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit;
- ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket;
- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

Fogalmak: fényforrás, szabályos visszaverődés, tükör, fénytörés, gyűjtő és szórólencse, fókusz távolság, fókuszpont

Hullámok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét;
- ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámmozgásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

Fogalmak: állóhullám, hullámhossz, frekvencia, hullám terjedési sebessége, hangmagasság, hangerő, szivárvány színei, kiegészítő színek

Környezetünk globális problémái

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;
- ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

Fogalmak: éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés

Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Látja a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás;
- ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;
- ismeri a csillagképeket, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban;
- tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit;
- tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

Fogalmak: napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, óriásbolygó, holdfázis, fogyatkozások, csillag, galaxis, fekete lyuk, fényév

Biológia

7. évfolyam

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világképén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

Fogalmak: bioszféra, élettudományok, tudományos probléma, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, rendszer, környezet, szerveződési szint, tudományos közlemény, áltudomány

Az élet kialakulása és szerveződése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

Fogalmak: fénymikroszkóp, sejt, sejtalkotó, baktérium, biológiai információ, gén, anyagcsere, szénforrás, energiaforrás, fotoszintézis, légzés, egysejtű, telep, szövet

Az élővilág fejlődése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- értelmezi a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.

Fogalmak: evolúció, természetes kiválasztódás, alkalmazkodás, rátermettség, fajok sokfélesége, emberi evolúció, ősemberek, nagyraszok, Homo sapiens

Az élővilág országai

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

Fogalmak: fejlődéstörténeti rendszer, rendszertani kategóriák, faj, kettős nevezéktan, virágtalan növények, virágos növények, férgek, ízeltlábúak, puhatestűek, és a gerincesek osztályai

Bolygónk élővilága

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

Fogalmak: tápláléklánc, táplálékhálózat, elterjedési terület, éghajlati övezet, biomok, vízi életközösségek, függőleges zonalitás

Életközösségek vizsgálata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- másokkal együttműködve vizsgál környezetében található életközösségeket, az elkészített rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;
- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapotot és életminőséget javító hatását.

Fogalmak: életközösség, élőhely, környezeti igény, tűrőképesség, indikátorszervezet, populációs kölcsönhatás, évszakos és napi változási ciklus, társulások fejlődése, szukcesszió

A természeti értékek védelme

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.

Fogalmak: tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, nemzeti park, védett faj, eszmei érték, ökoturizmus, ökogazdálkodás, urbanizáció, környezettudatosság

Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a káros csökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

Fogalmak: biológiai sokféleség, fajgazdagság, fajtanemesítés, génmegőrzés, globális probléma, éghajlatváltozás, monokultúra, biogazdálkodás, tájgazdálkodás, fenntarthatóság

8. évfolyam

Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.

Fogalmak: kültakaró, bőr(szövet), csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőövek, izom(szövet), hajlító- és feszítőizmok, mimikai izmok

Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

Fogalmak: tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, felső és alsó légutak, tüdő, légcsere és gázcsere, szív, szív ciklus, értípusok, véralvadás, vérkép, vese, só- és vízháztartás, kiválasztás

Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

Fogalmak: központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, érző- és mozgatópálya, reflex, belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese, nemi mirigyek és hormonjaik, immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, védőoltás

Szaporodás, öröklődés, életmód

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét.

Fogalmak: női és férfi ivarszervek, nemi jellegek, hímivarsejt és petesejt, gén, kromoszóma, minőségi és mennyiségi tulajdonság, öröklésmenet, megtermékenyítés, embrió, magzati fejlődés, szülés

Egészségmegőrzés, elsősegély

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

Fogalmak: fertőzés, járvány, stressz, rákkeltő anyag/hatás, személyi higiénia, élelmiszer-összetétel és -minőség, lelki egészség, függőség, szűrővizsgálat, diagnosztikai eljárások, elsősegélynyújtás, alapszintű újraélesztés

Földrajz

7. évfolyam

Tájékozódás a földrajzi térben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonságosan leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
- el tud készíteni egyszerű térképvázlatokat, útvonalterveket;
- azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit.
- A térkép fogalma és jelrendszere
- A hagyományos és digitális térképek fajtái
- Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek)
- A földrajzi helymeghatározás módszerei

Fogalmak: földrajzi fókusz, keresőhálózat, fő- és mellékvilágítójak, méretarány, aránymérték, szintvonal

A földrajzi övezetesség rendszere

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
- helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére
- Az időjárás és az éghajlat kapcsolatának értelmezése
- Az egyedi földrajzi jellemzők alapján az egyes földrajzi övezetek, övek tipikus tájainak felismerése

- A földrajzi övezetesség rendszerének kialakulása
- A forró, a mérsékelt és a hideg övezet törvényszerűségei és jellemzői
- A függőleges övezetesség kialakulásának összefüggései

Fogalmak: éghajlat, éghajlati diagram, fenntarthatóság, forró övezet és övei, függőleges övezetesség, hideg övezet és övei, környezetkárosítás, mérsékelt övezet és övei, tipikus táj

Az Európán kívüli kontinensek földrajza

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

Fogalmak: éhségövezet, eladósodás, élelmezési válság, elsivatagosodás, emberfajták, fenntarthatóság, gazdasági szerkezet, globalizáció, népességgrobbanás, népességtömörülés, nyomornegyed, őslakos, perifériatárság, rezervátum, termelési módok (farmgazdaság, monokultúra, nagybirtok, nomád pásztorkodás, oázisgazdálkodás, parasztgazdaság, teraszos művelés, ültetvényes gazdálkodás, vándorló [nomád] állattenyésztés, vegyes gazdálkodás), tömegturizmus, túlhalászás, túllegeltetés, városfejlődés (városodás, városiasodás), világvallások, világgazdasági hatalom (centrumtárság)

Topográfiai ismeretek

Afrika

Szerkezeti egységek, tájak: Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán; Száhel (öv)

Vízrajz: Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szezei-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger

Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria

Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

Amerika

A földrész részei: Észak-Amerika, Közép-Amerika, Dél-Amerika

Tájak: Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység (Appalache), Brazil-felföld, Floridai-félsziget (Florida), Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget (Labrador), Mexikói-fennsík, Mississippi-alföld, Mount St. Helens, Paraná-alföld, préri, Sziklás-hegység, Szilícium-völgy

Vízrajz: Amazonas, Colorado, Karib (Antilla)-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nagy-tavak, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szt. Lőrinc-folyó

Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó

Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC

Ausztrália és Óceánia

Tájak: Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hegység, Új-Guinea

Országok: Ausztrália, Új-Zéland

Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Ázsia

A földrész meghatározó egységei, jelentős földrajzi helyszínek: Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Fudzsi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld, Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík, Krakatau, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Vízrajz: Aral-tó, Bajkál-tó, Boszporusz, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz, Kaszpi-tenger, Ob, Perzsa-öböl (Perzsa (Arab)-öböl), Sárga-folyó, Tigris

Országok: Egyesült Arab Emírségek, Dél-Korea (Koreai Köztársaság), India, Indonézia, Irak, Irán, Izrael, Japán, Kazahsztán, Kína, Kuvait, Malajzia, Szaúd-Arábia

Városok: Bagdad, Hongkong, Isztambul, Jakarta, Jeruzsálem, Mekka, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Teherán, Tel Aviv-Jaffa, Tokió, Újdelhi

Európa földrajza

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

Fogalmak: agglomeráció, deltatorokolat, előregedő társadalom, Európai Unió, fjord, gazdasági szerkezetváltás, gleccser, jégkorszak, K+F (innováció), karsztvidék, „kék banán”, munkanélküliség, „napfényövezet”, tagolatlan part, tagolt part, tölcsértorokolat, vendégmunkás

Topográfiai ismeretek

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Azori-szigetek, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv;

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Bodén-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga

Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeit. A földrajzi tudását alkalmazza a mindennapi életben a következmények tudatában meghozott környezettudatos döntésekben.
- A szűkebb lakókörnyezet (település és környezete) földrajzi helyzetének, természeti és kulturális értékeinek bemutatása.
- A lakókörnyezet földrajzi jellemzőiből fakadó előnyeinek és hátrányainak mérlegelése, a lakókörnyezet környezettudatos és fenntartható fejlesztése.

Fogalmak: kulturális érték, természeti érték

8. évfolyam

Magyarország földrajza

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- következtet Magyarországra és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;

Fogalmak: erőforrás, falu, folyószabályozás, folyó vízjárása, hungarikum, kontinentális éghajlat, közigazgatás, medencejelleg, nemzetiség, öregedő társadalom, táj, talaj, tanya, természetes szaporodás és fogyás, területi fejlettség-különbség, tranzitforgalom, város, világörökség

Topográfiai ismeretek

- *Nagytajak:* Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja
- *Egyéb földrajzi helyszínek:* Aggteleki-karszt, Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Baradla-barlang, Baranyai-dombság, Bodrogek, Borsodi-medence, Börzsöny, Budai-hegység, Bükk, Bükk-fennsík, Csepel-sziget, Cserehát, Cserhát, Dráva menti síkság (Dráva-mellék), Duna–Tisza köze, Dunakanyar, Gerecse, Hajdúság, Tokaj-Hegyalja, Hortobágy, Írott-kő, Jászság, Kékes, Kiskunság, Körös–Maros köze, Kőszegi-hegység, Marcal-medence, Mátra, Mecsek, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Móri-árok, Nagyunság, Nógrádi-medence, Nyírség, Örség, Pesti-

síkság, Pilis, Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Szigetköz, Szekszárdi-dombság, Szentendrei-sziget, Tapolcai-medence, Tihanyi-félsziget, Tiszántúl, Tolnai-dombság, Velencei-hegység, Vértes, Villányi-hegység, Visegrádi-hegység, Zalai-dombság, Tokaji (Zempléni)-hegység;

- *Vízrajz*: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala;
- Magyarország nemzeti parkjai, világörökségi helyszínei, régiói, megyéi, megyeszékhelyei

A Kárpát-medence térsége

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és a fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

Fogalmak: autonómia, éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, gazdasági átalakulás, húzóágazat, idegenforgalom, nemzeti kisebbség, népességvándorlási folyamatok, néprajzi csoport, néprajzi táj, tájhasználat, talajpusztulás

Topográfiai fogalmak

- *Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek:* Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Székelyföld, Vajdaság, Vereckei-hágó;
- *Városok:* Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Temesvár, Újvidék, Ungvár

Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;

- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diákvállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük.

Fogalmak: családi költségvetés, eladósodás, globalizáció, hitel, munkanélküli, munkavállaló, pénz, tőzsde, valuta, valutaváltás, világtermék

Német nyelv

5. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- a tanév során tanult témakörökben megérteni egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget,
- a tanév során tanult témakörökhöz kapcsolódóan létrehozni egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel,
- a tanév év során tanult témakörökben nyelvi szintjének és életkorának megfelelően kommunikálni, interakciót folytatni a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Hallott szöveg értése:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért és arra cselekvéssel válaszol.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdést megért.

Beszédkésztség:

- A tanuló szavakat, kifejezéseket és egyszerű mondatokat megközelítőleg helyes kiejtéssel megismétel, kimond.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű mondatokat reprodukál.
- A tanuló megtanult szöveget memoriterként reprodukál.

Olvasott szöveg értése:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott néhány szavas mondatokat elolvas és megért.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel egyszerűen megfogalmazott rövid szövegben egy-két információt megtalál.

Íráskésztség:

- A tanuló a témákhoz tartozó egyszerű feladatokat tanári segítséggel megoldja.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott néhány szavas mondatokat kevés hibával lemásol.

- Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló mondatokat alkot.

Témakörök:

- Bekannte, Familienmitglieder, Verwandte
- Freizeit, Freizeitaktivitäten, Hobbys
- Sport, Sportarten
- Musik, Länder
- Schule, Schulfächer, Sprachen
- Fernsehserie, Schreibwaren
- Tageszeiten, Uhrzeiten, Zeitangaben
- Familie, Beruf
- Einkaufen, Getränke, Lebensmittel
- Essen, Mahlzeiten,
- Tagesablauf

Német nyelvi funkciók:

- a témakörökre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, tevékenységekre, fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete;
- köszönés, , megszólítás, üdvözlés, elbúcsúzás;
- rövid bemutatkozás: név, életkor, lakóhely, személyes adatok;
- család, családtagok bemutatása;
- órarendről, napirendről röviden beszélni;
- feltett kérdésekre adott rövid válasz;
- tanórákhoz kapcsolódó alapvető szavak, utasítások;
- információkérés, információadás
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése
- a hét napjai;
- a fő étkezések;
- az óra és a napszakok;
- szabadidős tevékenységek,
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése
- nem értés megfogalmazása
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén

- betűzés kérésének kifejezése
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése
- kívánság kifejezése

Német nyelvi elemek, struktúrák:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige, haben ige
- tőhangváltós igék,
- felszólító mód Imperativ tanórai utasításokban
- számok 1-100-ig, „wieviel?” használata;
- az igék jelen idejű ragozása egyes és többes számban;
- tőhangváltós igék: „essen, schlafen”;
- elváló igekötős igék: „aufstehen, einkaufen”
- a „mein, dein, sein, ihr” birtokos névmások;
- az óra és a napszakok ismerete; (am+Tageszeit, um+Uhrzeit)
- „müssen”, „mögen” és a „können” segédigék;
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószó in
- időbeli viszonyok: gyakoriság – Wie oft?
- időpontok – Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter)
- névmások

6. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- a tanév során tanult témakörökben megérteni egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget,
- a tanév során tanult témakörökhöz kapcsolódóan létrehozni egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel,
- a tanév során tanult témakörökben nyelvi szintjének és életkorának megfelelően kommunikálni, interakciót folytatni a tanult nyelvi elemek felhasználásával

Hallott szöveg értése:

- A tanuló egyszerű utasításokat megért és azokra cselekvéssel válaszol.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, kérdést, közlést megért.

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel egyszerűen megfogalmazott rövid szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség:

- A tanuló szavakat, kifejezéseket és egyszerű mondatokat megközelítőleg helyes kiejtéssel megismétel, kimond.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű mondatokat, kérdéseket reprodukál.
- A tanuló megtanult szöveget memoriterként reprodukál.

Olvasott szöveg értése:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű mondatokat elolvas és megért.
- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel egyszerűen megfogalmazott rövid szövegben egy-két információt megtalál.
- Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.

Íráskésztség:

- A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű mondatokat kevés hibával lemásol.
- A tanuló egyszerű közléseket és kérdéseket a tanult minta alapján írásban kevés hibával megfogalmaz.
- A tanuló a tananyaghoz tartozó egyszerű feladatokat megoldja.

Témakörök:

- Familie, Beruf
- Hobbys Freizeit
- Körper, Körperteile
- Gesundheit, Krankheit
- Verkehrsmittel, Orte in der Stadt, Wegbeschreibung
- Reisen, Uhrzeit
- Freizeitprogramm
- Kleidungsstücke

- Erlebnisse
- Freizeitbeschäftigungen
- Wohnen, Wohnräume
- Ferien, Ferienaktivitäten, Urlaubsziele
- Feste, Feste feiern

Német nyelvi funkciók

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése;
- köszönet kifejezése, köszönetre történő reakció;
- megszólítás, bemutatkozás;
- információkérés, információadás;
- hogyanlét iránti érdeklődés, hogyanlét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése;
- bocsánatkérés kifejezése; bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása;
- jókívánságok kifejezése;
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben;
- véleménykérés és arra reagálás;
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése;
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése;
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése;
- tudás, illetve nem tudás kifejezése
- nem értés megfogalmazása, visszakérdezés kifejezése nem értés esetén;
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése;
- kívánság kifejezése;
- a témakörökre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, fogalmakra, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete;
- egyszerű kérdés megfogalmazása, válasz a feltett kérdésekre;
- megszólítások, üdvözlések, bemutatkozás, bemutatás;
- tetszés, nem tetszés, akarat, kívánság, tudás és nem tudás, szándék kifejezése;
- személyes és közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk;
- bemutatkozás: név, életkor, lakhely, család, barátok, személyes adatok;
- tanórákhoz kapcsolódó alapvető szavak, kérdések, utasítások;
- Németország, Berlin főbb országismereti jellemzői;

- iskolai szokások, tantárgyak, iskolai időbeosztás, tanórán kívüli tevékenységek, kedvenc tantárgyak;
- a lakóhely és környezetének bemutatása: lakás, ház, szoba;

Német nyelvi elemek, struktúrák:

- Präteritum „haben, sein”
- a „man” általános alany;
- „es gibt+Akkusativ”;
- „Perfekt mit haben, sein”
- können, müssen, sollen, wollen segédigék;
- a nem elváló igekötős igék;
- a nem elváló igekötők;
- sorszámnevek;
- felszólító mód E/2;
- előljáró szavak használata: vor, nach, in, bei, um, am, in an, auf;
- segédigék használata: können, müssen, sollen, wollen;
- birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben
- időpontok – Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, Präpositionen, Lokaladverbien
- Präteritum „haben, sein”
- a „man” általános alany;
- „es gibt+Akkusativ”;
- „Perfekt mit haben, sein”
- können, müssen, sollen, wollen segédigék;
- a nem elváló igekötős igék;
- a nem elváló igekötők;
- sorszámnevek;
- felszólító mód E/2;
- előljáró szavak használata: vor, nach, in, bei, um, am, in an, auf;
- segédigék használata: können, müssen, sollen, wollen;

7. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- a tanév során tanult témakörökben megérteni egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget,
- a tanév során tanult témakörökhöz kapcsolódóan létrehozni egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel,
- a tanév során tanult témakörökben nyelvi szintjének és életkorának megfelelően kommunikálni, interakciót folytatni a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- megérti az utasításokat, és azokra cselekvéssel válaszol;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket, közléseket;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, gyakran előforduló szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
- képes a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrésére és megértésére az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;

Beszédképesség:

A tanuló

- kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- minta alapján kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, egyre több kompenzációs stratégiát alkalmaz tudatosan a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra;
- szavakat, kifejezéseket és egyszerű mondatokat megközelítőleg helyes kiejtéssel megismétel, kimond.
- megtanult szöveget, párbeszédet memoriterként reprodukál.
- a tanult minta alapján egyszerű párbeszédben vesz részt.
- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;

- el tud mesélni rövid, egyszerű, begyakorolt történeteket;
- meg tud fogalmazni egyszerű állításokat;
- összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést;

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
- megérti a mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek tartalmát;
- törekszik az olvasott szövegekre vonatkozó feladatok elvégzésére;
- egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerűen megfogalmazott rövid szövegben fontos információt megtalál;
- egyszerű képaláírásokat, tanult témában ismert kifejezéseket tartalmazó mondatokat megért;

Íráskészség:

A tanuló

- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- egyszerű információt közlő/kérő feljegyzéseket/üzeneteket ír;
- formanyomtatványt, kérdőívet tölt ki;
- használja a nyelvi szintjének megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárakat;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveget kevés hibával leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket a tanult minta alapján írásban kevés hibával megfogalmaz;
- a tananyaghoz tartozó egyszerű feladatokat tanári segítséggel megoldja;

Témakörök:

- Wohnen: Wohnung, Möbel, Einrichtungsgegenstände
- Personen beschreiben, Gefühle

- Feste: Feste feiern, Straßenfest
- Sport, Technik
- Nationalitäten
- Stadt, Wegbeschreibung
- Schule, Hausaufgaben
- Essen, Tischgedeck
- Internetschule
- Computer, Internet
- Schulprojekte, Film, Wettbewerb
- Reise

Német nyelvi funkciók:

- a témakörökre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, fogalmakra, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete;
- az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások;
- ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentések;
- tetszés, nem tetszés, akarat, kívánság, tudás és nem tudás, szándék kifejezése;
- kérés, javaslat, meghívás, kínálás és ezekre reagálás;
- alapvető érzések: öröm, sajnálkozás, bánat, elégedettség, elégedetlenség kifejezése;
- a lakóhely, lakás, és környezetének bemutatása;
- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
- információkérés, információadás;
- igenlő vagy nemleges válasz;
- tudás, nem tudás, kérés, javaslat és arra reagálás;
- meghívás, kínálás és arra reagálás
- megszólítás, bemutatkozás, köszönés, elköszönés;
- köszönet és arra reagálás;
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás;
- bocsánatkérés és arra reagálás;
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás;
- személyes levélben megszólítás, elköszönés;

Német nyelvi elemek, struktúrák:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben;

- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben;
- felszólító mód;
- melléknévfokozás;
- Positionsverben „legen-liegen, stellen-stehen, hängen-hängen”
- reflexive Verben/ visszaható igék;
- a „dürfen”, „sollen” módbeli segédige;
- tagadás kifejezése;
- KATÁ szórend;
- „weil, denn, dass” kötőszavak;
- Wechselpräpositionen in, an, auf, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen;

8. évfolyam

A tanuló legyen képes:

- a tanév során tanult témakörökben megérteni egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- a tanév során tanult témakörökhöz kapcsolódóan létrehozni egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- a tanév során tanult témakörökben nyelvi szintjének és életkorának megfelelően kommunikálni, interakciót folytatni a tanult nyelvi elemek felhasználásával;

Hallott szöveg értése:

A tanuló

- megérti az utasításokat, és azokra cselekvéssel válaszol;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket, közést, kijelentéseket;
- megérti az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegét;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
- próbálja követni az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hosszabb szövegből fontos információt kiszűr, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva;
- A tanuló jórészt ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, kérdést, közlést megért.

Beszédkésztség:

A tanuló

- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mesélni kérdésekkel megtámogatott rövid, egyszerű, előre megfogalmazott történeteket;
- törekszik megfogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést;
- ismert kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- egyszerű párbeszédet reprodukál;

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hosszabb szöveget elolvas, a lényegét tanári segítséggel megérti;
- egy-két ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szövegből kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerűen megfogalmazott hosszabb szövegben néhány fontos információt megtalál;
- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti a mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek tartalmát;
- elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó irányított feladatokat;
- kreatívan használja a készségét az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
- egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;

Íráskésztség:

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveget kevés hibával leír.
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű szöveget (képeslap üzenet) minta alapján alkot.

- a tananyaghoz tartozó egyszerű feladatokat tanári segítséggel megoldja;
- egyszerű, összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.
- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- képes a gondolatok kifejezésére, és azokat egyszerű kötőszavakkal összekapcsolni;
- egyszerű információt közlő/kérő feljegyzéseket/üzeneteket ír;
- formanyomtatványt, kérdőívet tölt ki;
- használja a nyelvi szintjének megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárakat;

Témakörök:

- Treffpunkte
- Lieblingsort, öffentliche Orte
- Essen, Getränke bestellen, im Cafe
- Berufe, Arbeit,
- Praktikum
- Castingshow, Kleidung
- Gewinnspiele, Zahlen ab 100
- Freizeit, Ausflug
- Wetter, Himmel, Sonnenfinsternis
- Umwelt
- Veranstaltungen, Jahreszahlen
- Schulfeste

Német nyelvi funkciók:

- a témakörökre jellemző résztvevőkre, helyszínekre, tárgyakra, eseményekre, fogalmakra, tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete;
- az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasítások;
- ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentések;
- családi szokások, hagyományok;
- környezetvédelem szűkebb környezetben;
- a DACHL országok;
- a kedvenc hely (Lieblingsort) bemutatása;
- véleménykérés és arra reagálás;
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése;

- egyetértés, egyet nem értés;
- tetszés, nemtetszés, akarat, kívánság, képesség;
- dolgok, személyek megnevezése, leírása;
- információkérés, információadás;
- tudás, nem tudás, kérdés;
- javaslat és arra reagálás;
- meghívás, kínálás és arra reagálás;
- nem értés, visszakérdezés, betűzés kérése, betűzés;
- a célnyelvi normához közelítő kiejtés;

Német nyelvi elemek, struktúrák:

- a személyes névmások részes esete;
- a módbeli segédigék Präteritum alakja;
- Esetviszonyok außer, wegen
- Szövegösszetartó kötőszók, névmások – weil, dass;
- kérdőnévmások előjáróval: womit/worüber;
- vonzatos igék;
- brauchen+Akk;
- a személyes névmások részes esete;
- a módbeli segédigék Präteritum alakja;
- wenn, trotzdem kötőszavak;
- Verben mit Dativ und Akkusativ: schenken, zeigen, geben, schicken, kaufen, schreiben;
- Konjunktiv II. können, haben;
- indirekte Frage;

Ének-zene

5. évfolyam

Zeneművek/ Énekes anyag

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből – 5. osztály

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen ; Aki dudás; Árpa is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magas a teteje; Egy kis kertet keríték ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; R égi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt

Műzenei szemelvények, más népek dalai

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Báránkámon csengő szől; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kisse, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

Ismeretek:

- 50 dal megismerése
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése

Fogalmak: Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag

- Dunántúli ugrós táncok;

- Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagybonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar
- Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6., 7. tétel
- Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar
- Zene Mátyás király udvarából
- J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)
- W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló
- Liszt Ferenc: Manók tánca
- Johannes Brahms: V. magyar tánc
- Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje
- Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós
- Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire
- John Williams: Csillagok háborúja – induló

Ismeretek:

- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében

Fogalmak: Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Ismeretek

- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet

Fogalmak

Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Ismeretek - Hallásfejlesztés

Ismeretek:

- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv
- Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund
- Dúr és moll hangzás
- Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Ismeretek – Zenei írás, olvasás

- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll

Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

6. évfolyam

Zeneművek/ Énekes anyag

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből

A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni , Duna parton ; Elment a két lány ; Este van már ; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának

Műzenei szemelvények, más népek dalai

John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok ; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt

Ismeretek:

- 26 dal megismerése
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése

Fogalmak: Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)

Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar

Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermeknek – Fa fölött, fa alatt

Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven

Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel

Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel

W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek

Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő

Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet

Bedrich Smetana: Moldva – részlet

Benjamin Britten: Variációk és fűga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

Ismeretek:

- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében

Fogalmak: Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Ismeretek:

- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet

Fogalmak: Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Ismeretek - Hallásfejlesztés

Ismeretek:

- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv
- Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund
- Dúr és moll hangzás
- Módosított hangok: fi, szí, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Ismeretek:

- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll

Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

Zeneművek/ Énekes anyag

A szennai lipisen-lapason; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském ; Hopp ide tisztán ; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pizstráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Ismeretek:

- Népdalok és műdalok
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dūr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fuga;Parasztkantáta Nr.16 basszus ária;

János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dūr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor

Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel

W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet

L. van Beethoven: G-dūr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia –Örömóda

Franz Schubert: A pizstráng; A-dūr zongoraötös IV. tétel

Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)

A népzenei revival legjobb felvételei

Ismeretek:

- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene

Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.

Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Ismeretek:

- Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató
- Felütés- súlytalan indítás

Fogalmak: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

Ismeretek - Hallásfejlesztés

Ismeretek:

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Ismeretek:

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- A korábbi ismeretek mobilizálása:
 - Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
 - A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon

- Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll

7. évfolyam

Zeneművek/ Énekes anyag

Magyar népdalok - 8. osztály

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

Ismeretek:

- Népdalok és műdalok
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag

W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele

Frédéric Chopin: g-moll mazurka

Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia

Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet

Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)

Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus

Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal

Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám

Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet

Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás

Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló

Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel

Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca

Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc

Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto

Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból

Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal

Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna

Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete

George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon...)

Jazz standard-ek

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).

Népzenei revival legjobb felvételei

Ismeretek:

- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene

Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.

Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Ismeretek:

- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet

Fogalmak: Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Ismeretek - Hallásfejlesztés

Ismeretek:

- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv
- Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund
- Dúr és moll hangzás
- Módosított hangok: fi, szí, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Ismeretek:

- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll

Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.

Zeneművek/ Énekes anyag

A szennai lipisen-lapason; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magas a teteje; Fecském, fecském ; Hopp ide tisztán ; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pizstráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

Ismeretek:

- Népdalok és műdalok
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Magyar Gregoriánus (Schola Hungarica) - részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fuga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária;

János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor

Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel

W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet

L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömóda

Franz Schubert: A pizstráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel

Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)

A népzenei revival legjobb felvételei

Ismeretek:

- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene

Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.

Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Ismeretek:

- Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató
- Felütés- súlytalan indítás

Fogalmak: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

Ismeretek - Hallásfejlesztés

Ismeretek:

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Ismeretek:

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- A korábbi ismeretek mobilizálása:
 - Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
 - A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
 - Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
 - Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
 - Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll

Vizuális kultúra

5. évfolyam

Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

Fogalmak: klasszikus, művészettörténeti korok, stílus

6. évfolyam

Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak

vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter,

Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;

Fogalmak: vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont

Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- adott cél szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak

tér, képkivágás, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard

Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt;
- célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

Fogalmak: kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: hagyomány, néprajz, népi kultúra, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, motívum, technológia

Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

Fogalmak: környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

7. évfolyam

Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzei a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt;

- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

Fogalmak: klasszikus, modern, kortárs vizuális művészet, objektív, szubjektív, művészettörténeti korok, stílus

Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeiteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: vizuális élmény, hatás, asszociáció, karakter, figuratív-nonfiguratív megjelenítés

Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fogalmak: vizuális kifejezési eszközök, médium, kiemelés, figyelemirányítás, kompozíció, képkivágás, nézőpont

Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
- adott cél szempontok figyelembevételével térbeli, időbeli viszonyokat, változásokat, eseményeket, történeteket rögzít, megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képzési formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: tér, nézőpont, képkivágás, rövidülés, fókuszpont, horizont, időbeli változás vizuális megjelenítései, folyamatábra, képregény/storyboard

Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit;
- egyszerű tájékoztató, magyarázó rajzok, ábrák, jelek, szimbólumok tervezése érdekében önállóan információt gyűjt;
- célzottan vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket értelmez és tervez a kommunikációs szándék és a hatáskeltés szempontjait kiemelve.

Fogalmak: kommunikációs felület, üzenet, hír/álhír, figyelemirányítás, kommunikációs cél, hatáskeltés vizuális eszközei, valóság/fikció, dokumentálás, befolyásolás

Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;

- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: hagyomány, néprajz, népi kultúra, design, divat, kézműves technika, egyedi tárgy, formaredukció, motívum, technológia

Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál;
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján.

Fogalmak: környezettudatosság, tervezés, rendeltetés, tárgy/építmény nézetei

8. évfolyam

Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

Fogalmak: képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv

Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fogalmak: címrend, tipográfia, illusztráció, képaláírás, link,

Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

Fogalmak: verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrítés

Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

8. évfolyam

Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.

Fogalmak: képzőművészeti műfaj, stíluskorszak, stílusirányzat, kortárs művészet, művészi kifejezés, parafrázis, vizuális napló, látványterv

Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: vizuális átírás, kiemelés eszközei, fény- és színhatás, kontraszt, szíkontraszt, enteriőr

Témakör: Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

Fogalmak: címrend, tipográfia, illusztráció, képaláírás, link, banner, kameraállás, kameramozgás

Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: állókép, mozgókép, képes forgatókönyv, fázis, perspektíva, axonometria

Témakör: Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
- vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.

Fogalmak: verbális és vizuális kommunikáció, közlési szándék, figyelemirányítás, kiemelés, sűrítés

Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: metszetrajz, vetületi ábrázolás, nézetek, tudatos anyaghasználat, divat, személyes stílus

Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;

- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Fogalmak: építészeti elem, lépték, designgondolkodás, ergonómia, forma és funkció összefüggései

Dráma és színház

7. évfolyam

Szabályjátékok, népi játékok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit;
- felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;
- koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
- megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait;
- értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként.

Fogalmak: beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- fejleszti az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát;
- adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot);
- használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket;
- felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben;
- felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket.

Fogalmak: drámajáték, kommunikáció, interakció

Rögtönzés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat;
- felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;

- felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.

Fogalmak: szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

Saját történetek feldolgozása

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében.

Fogalmak: forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet

Műalkotások feldolgozása

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit.

Fogalmak: fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia

Dramaturgiai alapfogalmak

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).

Fogalmak: szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény

A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;

- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

Fogalmak: dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

Színházi műfajok, stílusok

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

Fogalmak: tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus

Színházi előadás megtekintése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felfedezi a színházi kommunikáció erejét;
- felismeri a színházi élmény fontosságát;
- a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.

Fogalmak: színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

Testnevelés és sport

5. évfolyam

Atlétika

- ismerje a futó-, ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés futás sarok- és térdemeléssel, indiánszökdelés)
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor, milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;
- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból, ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;
- kislabdahajítás helyből;

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 11,1 mp; lányoknál 11,7mp

400m-es síkfutás: fiúknál 1:40mp; lányoknál 1:50mp

Cooper futás fiúknál 1920m; lányoknál 1760m

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás
- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- kétkezes mellső, felső átadások;
- fektetett dobás egy leütésből;
- szlalom labdavezetés helyes technikával

Röplabda

- alapállás, alapmozgás
- alkarérintés és kosárérintés technikája

Torna

- tudjon önállóan 6-8 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba;
- gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig;
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék);
- fellendülés kézállásba bordásfalnál;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

6. évfolyam

Atlétika

- ismerje a futó- és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok- és térdemeléssel, indiánszökdelés)
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor, milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!)
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;
- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m)
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból, ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;
- kislabdahajítás öt lépésből

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,7mp; lányoknál 11,2mp

400m-es síkfutás: fiúknál 1:35mp; lányoknál 1:45mp

Cooper futás fiúknál 1940m; lányoknál 1770m

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás; - megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- átadások mozgás közben (kétkezes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)

- átadások mozgás közben (kétkézes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)
- fektetett dobás végrehajtása labdavezetésből;

Röplabda

- alkarérintés és kosárárintés, igazodás a labdához
- alsó nyitás
- forgás szabályai

Torna

- tudjon önállóan 6-8 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig;
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék);
- fellendülés kézállásba bordásfalnál;
- zsugor fejállás, ill. fejállás bordásfalnál;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

7. évfolyam

Atlétika

- ismerje a futó-és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok- és térdemeléssel, indiánszökdelés);
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor, milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!);
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;
- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800 m);
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból, ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkézes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;

- kislabdahajítás

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,5mp; lányoknál 11,0mp

800m-es síkfutás: fiúknál 3:50mp; lányoknál 4:05mp

Cooper futás fiúknál 2080m; lányoknál 1780m

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás,
- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- ismerje a védőmunka alapvető technikája;
- átadások mozgás közben (kétkézes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés)
- kapott labdával fektetett dobás végrehajtása leütés nélkül;

Röplabda

- alkarérintés és kosárérintés, igazodás a labdához
- alsó nyitás
- forgás szabályai

Torna

- tudjon önállóan 10 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba;
- gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig;
- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék);
- fejállás;
- kézállás;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

8. évfolyam

Atlétika

- ismerje a futó- és ugróiskola alapvető gyakorlatait (galoppszökdelés, oldalazó szökdelés, futás sarok- és térdemeléssel, indiánszökdelés);
- ismerje a vágtafutás és a tartós futás technikájának alapvető eltéréseit;
- ismerje és tudja szabályosan végrehajtani a térdelőrajtot; tudatosuljon, hogy a három vezényszó elhangzásakor, milyen mozdulatokat kell végrehajtani (Rajthoz! Vigyázz! Rajt!);
- ismerje a rövid távfutás szakaszait és jelentőségét;
- tudja mozgósítani erejét a középtávfutások eredményes végrehajtásához (400m, 800m);
- tudja végrehajtani a távolugrást guggoló technikával ugrósávból ugrólábról elrugaszkodva, majd páros lábra, guggolásba érkezve, gyakorolja be a távolugráshoz szükséges roham kialakítását;
- sajátítsa el a váltófutást kétkezes váltás technikáját alkalmazva, váltózónában és segédjel segítségével;
- kislabdahajítás

Teljesítendő szintek:

60m-es síkfutás: fiúknál 10,2mp; lányoknál 10,8mp

800m-es síkfutás: fiúknál 3:40mp; lányoknál 3:55mp

Cooper futás: fiúknál 2150m; lányoknál 1790m

Kosárlabda

- ismerje a kosárlabda játék alapvető szabályait;
- megindulás;
- megállás belépéssel két ütemben, sarkazás;
- ismerje a védőmunka alapvető technikája;
- átadások mozgás közben (kétkezes mellső, felső, pattintott átadás);
- folyamatos labdavezetés helyes technikával (magas, mély, szlalom labdavezetés);
- oldalról érkező labdával fektetett dobás egy labdaleütéssel;

Röplabda

- alkarérintés és kosárérintés, igazodás a labdához
- alsó és felső nyitás
- forgás szabályai

Torna

- tudjon önállóan 10 reggeli tornára alkalmas gimnasztikai gyakorlatot végrehajtani;
- gurulóátfordulás előre guggolásból guggolásba, terpeszállásból guggolásba, terpeszállásból terpeszállásba; gurulóátfordulás hátra guggolásból guggolásba;
- repülő gurulóátfordulás;
- mérlegállás 3 mp-ig;
- tarkóállás 3mp-ig;

- kézen átfordulás oldalra (cigánykerék);
- fejállás;
- kézállás;
- tudjon a tanult elemekből összefüggő talajgyakorlatot összeállítani;

Digitális kultúra

5. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Fogalmak: algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Fogalmak

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

Robotika

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Fogalmak: robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

Bemutatókészítés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

Fogalmak: prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása

Az információs társadalom, e-Világ

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Fogalmak: e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Fogalmak: adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

6. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;

- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Fogalmak: algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Fogalmak: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

Robotika

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Fogalmak: robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

Szövegszerkesztés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Fogalmak: szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter

mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai

Multimédiás elemek készítése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Fogalmak: rajz, rastergrafika létrehozása, rastergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása

Az információs társadalom, e-Világ

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Fogalmak: e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

Fogalmak: adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Fogalmak: algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Online kommunikáció

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Fogalmak: online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

Robotika

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Fogalmak: robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

Szövegszerkesztés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);

- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Fogalmak: szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, élőfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

Bemutatókészítés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

Fogalmak: prezentáció, multimédiás objektum, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete, információforrások etikus felhasználása

Az információs társadalom, e-Világ

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Fogalmak: e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;

- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Fogalmak: adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

8. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Fogalmak: algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkodás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás

Multimédiás elemek készítése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Fogalmak: képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rastergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek

Táblázatkezelés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Fogalmak: táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

Az információs társadalom, e-Világ

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

Fogalmak: e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

A digitális eszközök használata

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;

- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Fogalmak: adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkézeltése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

Technika és tervezés

5. évfolyam

Gazdálkodás, munkamegosztás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.

Fogalmak: család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés

Otthon a lakásban

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.

Fogalmak: épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei

Táplálkozás és ételkészítés

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;

- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

Fogalmak: táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek

Textiltechnika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

Fogalmak: textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textiltípusok csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása

Szabad alkotás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;

- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

Fogalmak: problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

6. évfolyam

Otthon a lakásban

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.

Fogalmak: épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei

Táplálkozás és ételkészítés

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;

- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.

Fogalmak: táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztaelőkészítők, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek

Textiltechnika

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.

Fogalmak: textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textiltípusok csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása

Szabad alkotás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;

- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

Fogalmak: problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás

7. évfolyam

Gazdálkodás, munkamegosztás

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal A háztartási, családi költségvetés
- A háztartás fogyasztása, környezetterhelése.

Fogalmak: a háztartási költségvetés feladata; készítésének formái; takarékosági formák; vagyonleltár, értékek védelme; környezetterhelés

Otthon a lakásban

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében

Fogalmak: fény, fényerősség, fényforrások, a lakás világítása: általános, helyi és hangulatvilágítás; színek, anyagok, minták, díszek szerepe; a konyha bútorai, konyhai gépek elhelyezése; higiénia, munkaszervezés, ergonómia

Táplálkozás és ételkészítés

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- Táplálkozás és egészség
- Élelmiszer-beszerzés, -tárolás, -tartósítás
- Ételkészítési folyamat tervezése, kivitelezése
- Konyhai gépek és alkalmazásuk
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak.

Fogalmak: élelmiszer-biztonság, bevásárlás, tárolási módok, tartósítási eljárások, konyhai gépek és biztonságos üzemeltetésük; ételcsoportok, menüelemek.

Témakör: Textiltechnika

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;

Textilfélék (alapanyagok, késztermékek) környezetünkben

Textilfélék tisztítása, gondozása, javítása

A háztartási szabás-varrás eszközei

Lakástextilek kivitelezése

A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak.

– Fogalmak

lakástextilek csoportosítása, egyes típusok gondozása; a textilfestés anyagai, eljárásai; varrógép, gépi varrás; foltvarrás

Témakör: Szabad alkotás

Tanulási eredmények

Kreatív alkotás alkalmazása

A kerékpár biztonságos használata, karbantartása

Design thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során

Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről

– **Fogalmak**

problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás